

NEMZETI

MAGAZIN

24/09

2024/25-ös évad

XII/1. szám

OKTÓBERI

ELŐADÁS-

ÉS PROGRAM-

AJÁNLÓVAL

ESTHAJNAL

Egy cigányballada ősbemutatója

PODMANICZKY 200

A Nemzeti aranykorának intendánsa

SZÁZÖTVEN!

A Fodrásznő kulisszái között

NYITÓKÉP

ŐSBEMUTATÓ

Az ősbemutató a színház igazi ünnepe, egyben a kockázatvállalás magasiskolája. Valami olyasmi születik, ami még nem volt. Hogy „bejön-e”, előre senki sem tudhatja. A Nemzeti Színház az elmúlt 11 évadban 29 ősbemutatót tartott. Szarka Tamásnak az évekig játszott *Éden földön* című darabja után az októbertől látható *Esthajnal* a második ősbemutatója.

„Az Esthajnal színpadán párhuzamosan történnek az események, az egyik hangulatból a másikba húzzuk-sodorjuk a nézőket. Egy pillanatra se áll meg az előadás, egyik kép a másikba folyik, aztán már lendül is tovább. Száll a színház, és mi repülünk vele” – mondja Szarka Tamás. *(Premier-összeállításunk a 6. oldaltól.)*

A *Fodrásznő* ősbemutatója 2009-ben volt, és októberben kerül sor a 151. előadására. „Ha este kiállsz a színpadra, nem hivatkozatsz az előző 150 előadásra, és arra sem, hogy na, majd legközelebb. A színházban mindig csak a most van. A nézőnek is, nekünk is csak az aznapi *Fodrásznő* számít” – mondja Szűcs Nelli, az előadás címszereplője. *(Riport a 30. oldaltól.)*

Hogyan lett egy beugrásból az évad legjobb alakítása? Miként vezetett az út Szatmárnémetiből Újvidéken át a Nemzetibe? Portré rovatunkban Szilágyi Ágota mutatkozik be, aki második évadját kezdi a társulatban. *(Interjú a 14. oldaltól.)*

200 éve született Podmaniczky Frigyes, az extravagáns főúr, a sikeres városfejlesztő, „Budapest vőlegénye”, aki egy évtizeden át a Nemzeti alázatos „ügyintézője”, az aranykor intendánsa volt. *(Színháztörténeti rovatunk cikke a 34. oldaltól olvasható.)*

Megemlékezünk Tompos Kátyáról, aki egy évtizeden át volt a Nemzeti Színház társulatának tagja, és tragikusan fiatalon távozott közülünk.

Kedves Nézőink, várjuk Önöket előadásainkra, és addig is, amíg a színházban köszönhetjük Önöket: jó olvasást.

Az *Esthajnal* című előadás mesélője Blaskó Péter. A Szarka Tamás által írt cigányballada a Nemzeti Színház legújabb ősbemutatója. | fotó: Illoszky Béla

6

Ősbemutató: Esthajnal

A színpadon párhuzamosan történnek az események, egyik hangulatból a másikba húzzuk-sodorjuk a nézőket. Egy pillanatra se áll meg az előadás, egyik kép a másikba folyik, aztán már lendül is tovább. Száll a színház, és mi repülünk vele. Ennél többet nem is kívánhatunk. (Szarka Tamás)

14

Portré: Szilágyi Ágota

Szerintem előbb tanultam meg énekelni, mint beszélni, a beszéd és énekhang képzése az én gondolkodásomban nem válik el egymástól. Azt hiszem, a prózai szerepeim felépítésében is zeneien gondolkodom. Szóval én egy ilyen prózai zenés színész vagyok... (Szilágyi Ágota)

28

Fodrásznő 150

Már százötvenszer játszották a Fodrásznő című előadást. Minden alkalommal ugyanaz a négy színész – Szűcs Nelli, Trill Zsolt, Tóth László és Kristán Attila – volt a színpadon, ők mesélnek emlékeikről, élményeikről, és arról, hogy hol és miként bújnak ki a szigorú rendezői partitúrából. Villanások tizenöt év történetéből.

34

Podmaniczky 200

A színházi élethez nem volt kötődése, a kormányzat éppen ezért bízott benne. Azért küldték a Nemzetibe, hogy tegyen rendet a veszteséges és tekintélyét veszített teátrumban. A megbízatást túlteljesítette – ő lett az aranykor intendánsa: Podmaniczky Frigyes.

NEMZETI magazin – a Nemzeti Színház ingyenes időszaki kiadványa • 2024. szeptember • XII. évfolyam 1. szám |

Főszerkesztő: Kornya István • **A szerkesztő munkatársa:** Görömbölyi László • **Fotó:** Eöri Szabó Zsolt • **Korrektúra:** Lukácsy György

| **Kiadó:** Nemzeti Színház Nonprofit Zrt. • **Felelős kiadó:** Vidnyánszky Attila vezérigazgató • **Médiaajánlat:** 30/508-4711 | **Nyomdai**

előkészítés: Inform-Line Stúdió Bt. | **Nyomás:** HTS-ART Nyomda | **Megjelenik** 6000 példányban | **Lapzárta:** 2024. szeptember 12.

Címlapon:
Katona Kinga és Berettyán Nándor az
Esthajnal című előadásban
| fotó: Ilovszky Béla

JEGYVÁSÁRLÁS

Jegypénztár a Nemzeti Színházban

1095 Budapest, Bajor Gizi park 1.

telefon: +36 1 476-6868

e-mail:

jegypenztar@nemzetisinhaz.hu

Nyitvatartás:

H–V: 10–18 óra, illetve az előadások
kezdetig.

www.nemzetisinhaz.hu/jegyinformacio

ŐSBEMUTATÓ | ESTHAJNAL

- 7** „Száll a színház, és mi repülünk vele” – Szarka Tamás
- 10** Szenvedélytörténet végtelen szabadságvágygal –
Vidnyánszky Attila
- 12** Szerepek és szavak az Esthajnalból

PORTRÉ

- 14** „Prózai zenés színész vagyok” – Szilágyi Ágota

ELŐADÁS-AJÁNLÓ

- 20** Bánk bán | Macskajáték | King Lear Show | Az öngyilkos |
A revizor | István király

FODRÁSNŐ 150

- 28** Nem hivatkozhatasz semmire” – Szűcs Nelli, Trill Zsolt, Kristán
Attila, Tóth László

SZÍNHÁZTÖRTÉNET

- 34** Gajdó Tamás: Az aranykor intendánsa – 200 éve született
Podmaniczky Frigyes

SZÍNHÁZNOVELLA

- 40** Nagy Koppány Zsolt: Bele kell halni

42 IN MEMORIAM TOMPOS KÁTYA

46 A NEMZETI HÍREI

48 PROGRAMAJÁNLÓ

51 VÁLTSON BÉRLETET!

52 OKTÓBERI MŰSOR

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A *Körhinta*, *A föltámadás szomorúsága*
és az *Egri csillagok* című előadások támogatója
a Nemzeti Kulturális Alap.

nka
Nemzeti
Kulturális Alap

PREMIER • ESTHAJNAL

Martos Hanga, Herczegh Péter

SZARKA TAMÁS

A Kossuth-díjas zenész, zeneszerző, költő a szlovákiai Vágsellyén született 1964-ben. 1983-ban bátyjával megalapította a Ghymes Együttest, munkásságukért 2011-ben Kossuth-díjat kaptak. 2017-ben hozta létre saját zenekarát. Több mint 3500 koncertet adott a világ 29 országában. Első szimfóniáját 2006-ban a budapesti Zeneakadémián adták elő. Közel hatszáz dal zenéjét és szövegét szerezte. Egész estés darabokat írt Máriáról, Benyovszky Móricról, Dózsa Györgyről. A Nemzeti Színházban 2015-ben volt az *Éden földön* című zenés fantasy ősbemutatója, és 2024 őszén ugyanitt kerül sor az *Esthajnal* ősbemutatójára. Számos rangos elismerés birtokosa, többek között kétszer is megkapta a Petőfi Zenei Díjat, Magyar Örökség Díjban részesült, Fonogram-, Artisjus-, eMeRTon- és kétszeres Arany Zsiráf-díjas.

| foto: Horváth Edit

„Száll a színház, és mi repülünk vele”

Szarka Tamás – az *Esthajnal* alkotója

A szerelem és a szabadság kibékíthetetlen ellentéte régóta foglalkoztatja. A témát most az *Esthajnal* című cigányballadában dolgozta fel. Hogyan születtek a dalok, azokból történet és előadás? Egy különleges ősbemutató kulisszatitkairól a darab zenéjét, verseit és szövegét is jegyző Szarka Tamással beszélgettünk.

Egy klasszikus Gorkij-novella és egy híres orosz film a hetvenes évekből – cigányromantika magas művészi fokon.

Mi fogta meg ezekben a művekben, hogyan születtek meg a dalai?

– A hetvenes években láttam az egyik legszebb szovjet filmet, a címe: *A cigánytábor az égbe megy*. Gyönyörűen fényképezett és remek zenéjű alkotás. Aztán a '80-as évek elején engem is „eltalált” az az autentikus, kőkemény cigánymuzsika, amivel a Kalyi Jag együttes a táncházmozgalomban „berúgta az ajtót”. Akkoriban fogalmazódott meg bennem, hogy jó lenne egyszer megírni a *Cigánytábor* történetét – természetesen saját zenével, saját történettel. 2001-ben talált rám újra ez a novella. Megszólított a legmenőbb pozsonyi musicalszínház, a Nová Scéna, hogy szeretnék bemutatni *A cigánytábort*. Megkértek, hogy poroljam le és hangszereljem át a nótákat. Évekig sikerrel játszották az előadást. Akkortól már nem eresztett a téma! Végül 2017-ben elkezdtem dolgozni az *Esthajnal* című zenés darabon, a dalokból lemez is készült. Akkor már biztos voltam benne, hogy mindenképpen szeretném színpadon is látni ezt a csodálatos cigány *Rómeó és Júlia* történetet. Úgy éreztem, ha

ezt a robogó, magas tempójú, örületbe hajló muzsikát csak el-táncolják, már az is sikerre van ítélve...

Vidnyánszky Attilának már azzal a szándékkal mutatta meg a zenét, hogy darabot készítsenek belőle...

– Természetesen, már évekkel azelőtt mondtam neki, hogy erre készülek. Kérdeztem tőle, hogy ismeri-e a filmet? „Mi az, hogy!” – vágta rá, és elmesélte, hogy az akasztás jelenetét Beregszászon forgatták, és gyerekként ott tátották a szájukat, és lelkendezve beszélt a film hangulatáról, képeiről. Miután Attila meghallgatta a zenét, felhívott, hogy üljünk le beszélgetni.

Hogyan kezdtek el dolgozni, mi volt az első feladat?

– Megírtam az alapművet, a dialógusokat és a verseket. Visszatértem Gorkij novellájához, a *Makar Csudrához* is, ehhez a gyönyörű balladához, ami „üres” ahhoz képest, amit egy színdarab megkíván, ezért történeteket, jeleneteket találtam ki, és egy – népdal – kivételével az összes dalt én szereztem. At-

Szarka Tamás

Esthajnal

cigányballada Makszim Gorkij Makar Csudra című elbeszélése és A cigánytábor az égbe megy című film nyomán

Makar Csudra – BLASKÓ PÉTER | Lujko Zobar – BERETTYÁN NÁNDOR / HERCZEGH PÉTER | Esthajnal – KATONA KINGA / MARTOS HANGA | Csiriklo – RÁCZ JÓZSEF | Danilo, Esthajnal apja – NYÁRI OSZKÁR m. v. | Javasasszony – NAGY MARI | Seftelő – BODROGI GYULA | Szentmihályi Vendel – SZARVAS JÓZSEF | Fiala cigány – KRAUTER DÁVID e. h. | Anunciáta, Lara – SZILÁGYI ÁGOTA | Juliska – POLYÁK ANITA e. h. | Zobar húga – BATTAI LILI LUJZA e. h. | Bakó – BABINDÁK ERNŐ m. v. | Cinka – DOBOS JUDIT m. v. | Baba – GÁBOR ANITA m. v. / BAKONDI JÁZMIN m. v. | Puszi – FARKAS RAMÓNA m. v. / FENYVESI KRISZTINA m. v. | Csendőrpáncsnok – BORDÁS ROLAND | Kokastollas csendőrök – MADÁCSI ISTVÁN, CSABAI JÓZSEF MÁRK | Bálint gazda – TOMPA ATTILA m. v. | Lótolvajok – SÉRA DÁNIEL e. h., SÁNTA GERGŐ m. v., SZEVERÉNYI BARNABÁS m. v.

Zenészek: Babindák Ernő, Szajkó Nándor, Baranyi Zoltán, Mendi Milán

Gyerekek: Marton John Arjun, Marton John Tarun, Berki Bence, Menyhárt Boglárka

Közreműködnek:

a Magyar Nemzeti Táncgyűttes táncosai:

Árva Tamás, Bálint Szintia, Barka Dávid, Béli-Orbán Amanda, Benedek Attila, Bordás Barnabás, Cruz Heather Laura, Csabai József Márk, Csicsmann Dániel, Csicsmann-Tomory Kinga, Deák Luca, Egyed Mátyás, Ertl Balázs, Fekete Bence, Fekete Sarolta, Gyurka Gergely, Hetrovicz Brigitta, Jantek Dóra, Juhász Bence Zsombor, Kerepesi Zoltán, Kiss Bálint Barnabás, Kovács Franciska, Králik Jázmin Viktória, Nagy Csomor Márton, Nagy Marcell, Pálffyiné Tóth Beatrix, Paput Júlia, Peszlen Csilla, Rencz Norbert, Sánta-Bíró Anna, Simon Dóra, Sinkó Nikoletta, Székely Máté, Szomjas-Payer Dóra, Tókos Anna Zsófia, Tókos Attila, Tóth Alma Dorottya, Wallinger Ágnes

a Baross Imre Artista- és Előadóművészeti

Akadémia növendékei: Andraka Livia, Galló Álmos, Kovács Dániel, Szeitl Mollit

Díszlet: Galambos Péter // Jelmez: Berzsényi Krisztina

// Korrepetitor: Vitus Eszter // Táncos szereplők

jelmezei: Zs. Vincze Zsuzsa // az előadásban szereplő

lovak trénerai: Ali Kuandykuly, Alikhanov Bekbolat

// Súlygó: Kabódi Szilvia // Ügyelő: Ködmen Krisztián,

Dobos Gábor // Rendezőasszisztens: Vida Gábor

Táncdramaturg és koreográfus: Zs. Vincze Zsuzsa

Társrendező, koreográfus: ZSURÁFSZKY ZOLTÁN

Rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA

Ősbemutató: 2024. október 12. • Nagyszínpad

a Nemzeti Színház, a Magyar Nemzeti Táncgyűttes, a Karaván Színház, a Fővárosi Nagycirkusz és a Baross Imre Artista- és Előadó-művészeti Akadémia közös előadása

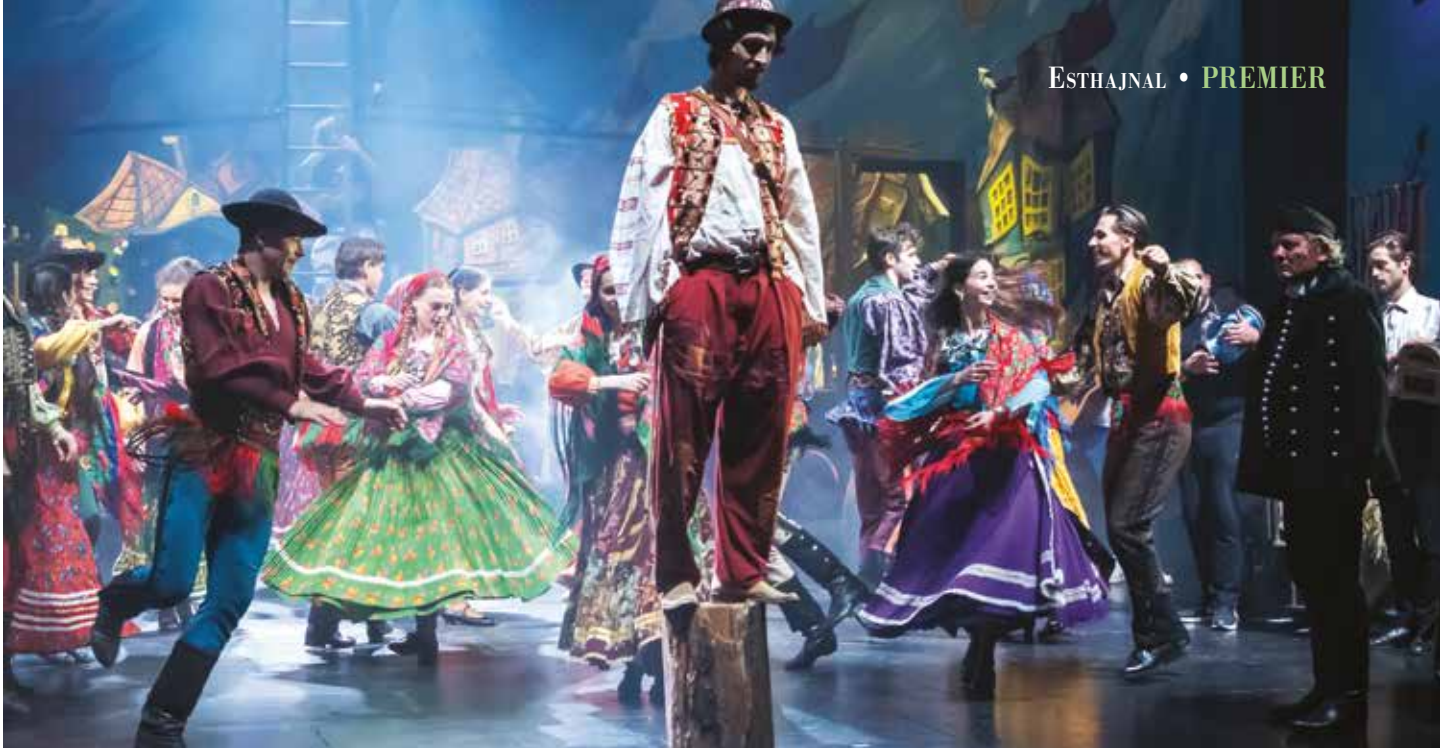
tilának a próbák során még voltak kérései, hogy ide még ilyen, oda meg olyan muzsikát képzelne, mit szólok hozzá. Mivel szerette volna, ha Bodrogi Gyula is játszik a darabban, megkérdezte, hogy írnék-e neki egy nótát. Büszke vagyok rá, hogy a színészlegendának írhattam egy dalt. Eljött a stúdióba, Komáromba, ahol dolgozom, felénekelte a dalt, közben össze is barátkoztunk. Aztán azt mondtam Attilának, hogy nem tudom, Gyuszi bácsi megdobál-e a szöveggel, vagy sem, de én megírnám a haty-tyúdalát. Halljuk a könnyed, sodró muzsikát, nagy a boldogság, az öröm, majd lelassul a muzsika. Gyuszi bácsi leül és így búcsúzik: „*Hogyba egyszer elutaznék, belőletek kiszakadnék, / Am csodáim itt maradnak, s égben engem megmutatnak*”. Attilának nagyon tetszett. Kitaláltam, hogy Bodrogi legyen az ócskás, és a kabátjában legyen benne minden, amit árul. „*Itt a kabátom, benne a világom, / minden megvehető, / Szinte, de szinte, minden igaz benne, bár nemigen hibető.*” Ezüstkanalakat, aranypénzecskéket és persze órát is árul. „*Itt ez az óra, ez a mutatója, vedd meg a sorsketyegőt, / Hogyne akarna, mindenki akarna venni még egy kis időt.*”

Az Esthajnal zenéje egyrészt cigány muzsika, másrészt félreismerhetetlenül Szarka Tamásra jellemző.

– Ha van stílusom, talán benne van. Hallható autentikus cigányzene és ének, szcenikus – színpadi cselekményt „aláfestő” – muzsika, és amikor felgyújtják a cigánytábort, szimfonikus, nagy volumenű zene szól kórus-sal. A dalokat különféle „ruhákba” öltöztettem. És versek dalok nélkül is – ugyanis többször előfordult, hogy megírtam egy szövegrészt prózában, de Attila kérte, hogy versbe tegyem át, mert szerinte úgy erősebben írok.

A dalokat itt-ott igazítania kellett a színészek énektudásához?

– Erre nem volt szükség. Habár a Nemzeti nem zenés színház, kifejezetten jól éneklő színészeik vannak, és ők kapták a nehezebb feladatokat. Nyilván a magas hangok miatt volt egy-két változtatás, de más nem. Jó érzés látni, hogy a dalokat nemcsak eléneklük, hanem kiváló színészi játékkal élettel telítik meg a figurákat.

Segített a szereplőknek? Ott volt a próbákon, nézte őket?

– Imádok ott lenni ősbemutatók próbáin, és megkockázta-tom, erősebb, izgalmasabb a „várandósság”, mint maga a premier, a születés. Amikor egy soha nem volt előadás jön létre, nemcsak a szerző, a rendező, hanem még a színházigazgató is „alkot”, mert sose lehet tudni, hogy sikere lesz-e az új darabnak. Most jó érzéseink vannak. A falakon belül is jó híre van a darabnak. Természetesen dolgoztam a színészekkel, a stúdióban is énekeltek, de főleg a korrepetitoruk segített nekik.

Azt az előadást látja viszont, amit komponálás, írás közben a színpadra álmódott?

– Sűrű szövésű a darab. A hangulat, amit elképzelttem, ott van, és a nyers erő is, amit éreztem, amikor a dalok és a versek megszülettek bennem. Amikor kell, dübörög az előadás, néha meg lassú, fájdalmas, máskor tele van humorral. A két színházi maszkhoz – a síró és a nevető archoz – mindig tartom magam. A *Rómeó és Júlia*ban is nemcsak dráma van, de humor is. Itt is egyszer nevetünk, máskor sírunk. De nem az számít, hogy én mit gondolok! A közönség dönt. Az biztos, hogy az *Esthajnal* különleges előadás lesz a Nemzeti művészeivel, a Nemzeti Táncegyüttessel, a Karaván Színház roma színészeivel, a fiatal akrobatákkal a Fővárosi Nagycirkusból, és a két gyönyörű lóval, a hófehér és a fekete paripával. A színpadon párhuzamosan történnek az események, az egyik hangulatból a másikba húzzuk-sodorjuk a nézőket. Van, hogy egyszerre vagy hatvanan vannak a színpadon! Egy pillanatra se áll meg az előadás, egyik kép a másikba folyik, aztán már lendül is tovább. Száll a színház, és mi repülünk vele. Ennél többet nem is kívánhatunk.

OZSDA ÉRIKA

| fotók: Illovszky Béla

Seftelő szerepében Bodrogi Gyula –
„Itt ez az óra, ez a mutatója, vedd meg a sorsketyegőt, /
Hogyne akarna, mindenki akarna venni még egy kis időt.”

Szenvedélytörténet végtelen szabadságvágygal

Vidnyánszky Attila rendező

Egy roma Rómeó és Júlia történet – csak egy kicsit másképpen? Mi lehet még a szerelemnél is erősebb? Szarka Tamás Esthajnal című darabjában színészek, táncosok, a roma Karaván Színház tagjai és leendő cirkuszművek mesélik el két szerelmes fiatal tragikus és felemelő történetét. Vidnyánszky Attila rendezővel cigányromantikáról, a műfaji sokszínűség izgalmáról és a Nemzeti Színház „zenés arcáról” is beszélgettünk.

Maxim Gorkij híres novellája a Makar Csudra, amiből népszerű film is készült 1975-ben *A cigánytábor az égbe megy* címmel...

– Szarka Tamást pedig dalok írására ihlette a novella és a film. Két évvel ezelőtt elküldte nekem az akkor készült új lemezét, az *Esthajnal*t, és egyik nóta jobb volt, mint a másik. Akkor el is döntöttem, hogy előadást rendezek belőle. Megkértem Tamást, hogy írjon egy szindarabot. Egymás után küldte nekem a költői szövegeket, verseket, dialógusokat, amelyekből sok mindent felhasználtam, a lemez dalai közül pedig majd mindegyik belekerült az előadásba. A prózai részen közösen dolgoztunk, az utolsó percig gyúrtuk az anyagot. Nagyon izgalmas, kreatív munkafolyamat volt.

Miről szól Vidnyánszky Attila számára ez a történet?

– A szerelemtől, a szenvedélyről, nem utolsósorban pedig a végtelen szabadságvágyról. Két fiatal, Lojko és Esthajnal – az eredetiben Radda – szerelmének történetét a vén Makar Csudra meséli el. A két fiatal egymásba szeret, de a szerelem mindent elsőprő érzése mégis béklyó számukra, mert útjában áll a szabadságuknak... A fő szál egy cigány *Rómeó és Júlia* történet, ami abban különbözik Shakespeare művétől, hogy amíg ott a családok kibékíthetetlen viszálya gátolja meg a szerelem beteljesedését, itt nálunk a két fiatalban tomboló érzések vezetnek a tragikus, mégis felemelő végkifejlethez. Ahogy a darabban Esthajnal mondja a fiúnak: „*Téged szeretlek, de a szabadságot jobban szeretem, mint téged*”.

Alkotótársak: Zs. Vincze Zsuzsa, Zsuráfszky Zoltán, Vidnyánszky Attila

Manapság sok kortárs előadás foglalkozik a romák mai életével. Mi foglalkoztatta a hajdani vándorcigányok világának megjelenítésekor?

– Valóban sok kortárs előadás született a romák hétköznapi életéről, a társadalmi helyzetük gondjairól, a szegénységről, a ki-rekesztettségről és mindezek okairól, és arról is, hogyan lehetne ezeket megoldani – de én nem ezt akarom megmutatni. Egy idealizált, romantikus képet akartam festeni, hogy ebben a cigányság a szabadság metaforája legyen. Gorkij remekműve és Szarka Tamás zenéje is erről szól, a végtelen szabadságvágyról.

A Nemzeti prózai társulat. Nem merészség egy zenés darabba belevágni?

– Nem, ha van egy sor olyan művész, akik nemcsak remek színészek, de énekelni is nagyszerűen tudnak. Így például a címszerepet, Esthajnal kettős szereposztásban játszó Katona Kinga és Martos Hanga. Esthajnal szerelmét, Lujko Zobart Berettyán Nándort alakítja, aki játszott már zenés darabban, méghozzá az *Éden földön*ben, ami szintén Szarka Tamás műve, és évekig szerepelt a repertoárunkon. Az ő „váltótársa”, Herczegh Péter most mutatkozik be énekes szerepben. Rácz József – aki nemcsak kiválóan énekel, de több hangszeren is játszik – Csiriklót alakítja. Elárulok egy műhelytitkot: az ő feladata, hogy minden férfiszerepet megtanuljon, hogy ha szükség lenne rá, bármelyikbe be tudjon ugrani. Neki eredetileg csupán két jelenete volt, de Jóska a próbák során annyi ötletet hozott, hogy ez a kis szerepe kinőtte magát. Blaskó Péter – sok nagy prózai szerep után – a Nemzetiben is megmutathatja zenei vénáját a mesélő, Makar Csudra szerepében. Egy különleges epizódszerepben pedig Bodrogi Gyulát láthatjuk majd, akinek a zenés színház a vérében van. Örülök, hogy egy új arcát is megmutathatja társulatunk a közönségnek.

Zsuráfszky Zoltánnal, a Magyar Nemzeti Táncegyüttes vezetőjével már dolgoztak együtt nagyszabású előadásokban, mint a *Körhinta*, az *Egri csillagok* és a *Csiksomlyói passió*. Milyen a „szereposztás” a rendező és a koreográfus között?

– Zoltán nem pusztán koreográfus, hanem igazi alkotótárs. Kiváló táncosai különleges világot képviselnek. Megvannak azok a jelenetek a darabban, ami az ő terepük, és ehhez vázoltam, hogy mit szeretnék látni, ők pedig maguk dolgoztak ezeken, én eközben a színészekkel külön próbáltam. Ez után jött az az izgalmas pillanat, amikor összeraktuk-csiszoltuk a jeleneteket. Ez mindig nagy élmény, mert a táncosok ereje,

sodrása magával ragadja a színészeket is. Néhány táncos kisebb-nagyobb epizódszerepet kapott, ami számukra kihívás, mert ők másként beszélnek, másként léteznek a színpadon, de a korábbi közös előadásaink tapasztalata azt mondatja velem, hogy ez is különleges „íz” ad az előadásnak.

A roma téma miatt vonta be a Karaván Színházat is az előadásba?

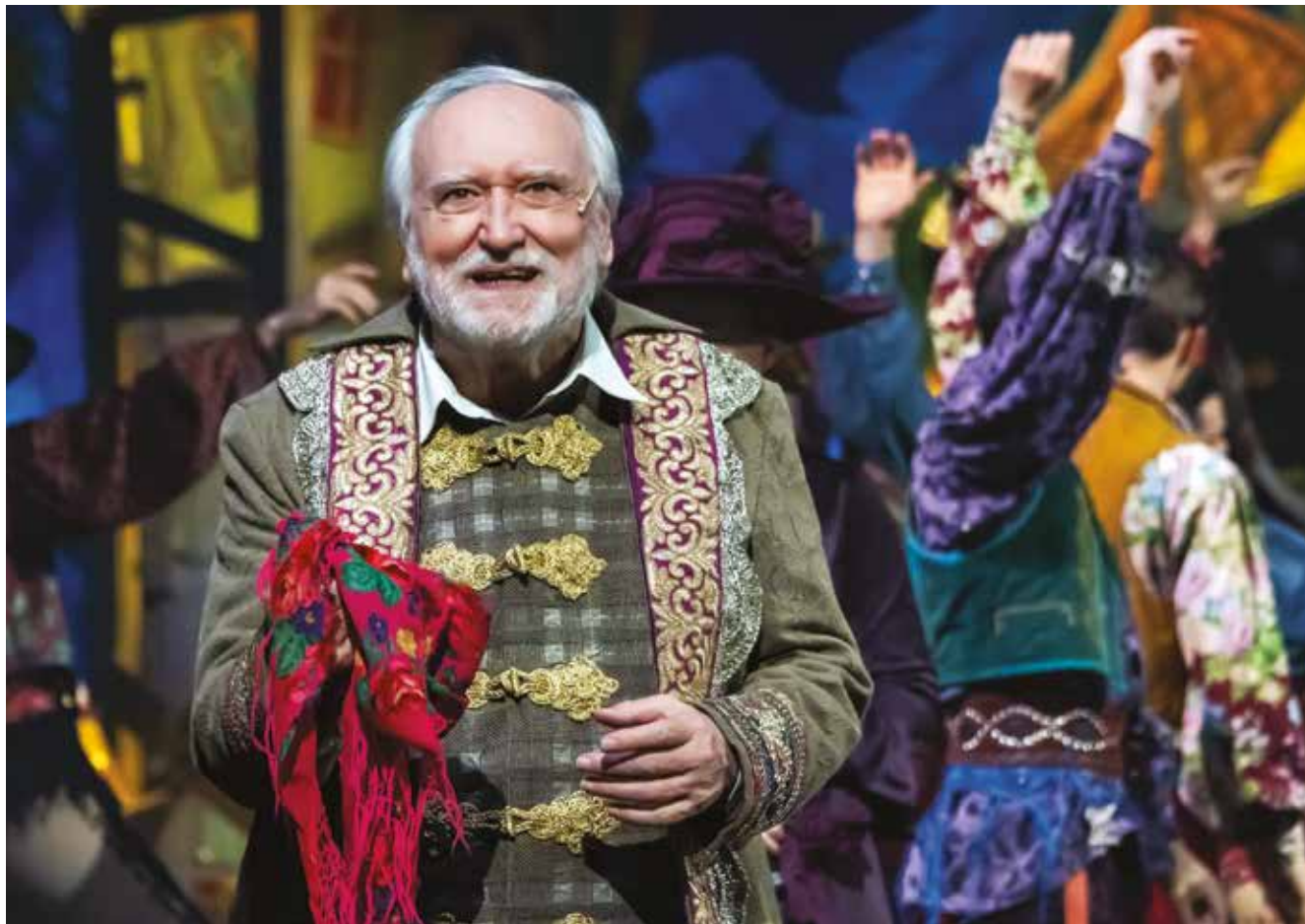
– És azért is, mert velük is volt már közös produkciónk – a *Minden egész szereti a sajtot* című darabot évekig játszottuk sikerrel. Vezetőjükkal, Nyári Oszkárral, aki a Magyarországi Nemzetiségi Színházak Szövetségének elnöke, régóta vannak közös ügyeink, a legfontosabb ezek között, hogy immár évek óta a Nemzetiben zajlik a nemzetiségi Jelen/lét elnevezésű fesztiválja. A próbák során Oszkár mesélt a romák életéről, történelméről, és ez sokat segített nekünk. A Karavánban hivatásos és amatőr roma színészek, hátrányos helyzetű fiatalok dolgoznak közösen, ők is egy különleges világot hoznak a színpadra.

Hogyan és miért kerültek lovak és akrobaták a darabba?

– A felkészülés során nézgettem festményeket, fotókat vándorcigányokról, és a szekereik – némelyik igazi műalkotás – megihlettek. A Fővárosi Nagycirkusz főigazgatójával, Fekete Péterrel beszélgetve kiderült, hogy ő tud kölcsönözni nekünk lovakat, és „mellesleg” meglejtette, hogy az artista-képzőjünkben vannak roma gyerekek is. Így lett partnerünk a cirkusz és annak artistaképzője. Nagyon fontos számomra, hogy sokféle művésszel dolgozhatunk, hogy kinyitjuk a színházat mások felé és együttműködések alakítunk ki. Izgalmas az is, hogy ezt a műfaji sokféleséget, amiben a színház, a zene, a tánc, a cirkusz is képviselteti magát, közösen tudjuk egységes egészé tenni.

OZSDA ÉRIKA

| fotók: Illovszky Béla

Makar Csudra szerepében: Blaskó Péter

MAKAR CSUDRA: Már a cigányok se a régiek. Eladják a lovukat aranyér. De még a lelküket is? Azt mondom neked, Lojko Zobar, ne imádd a pénzt, mert megcsal! A nő! A nő! Ne imádd a nőt, mert megcsal! A legrészegetőbb ital a szabadság. Egy helyben ne vesztegelj soká. Ahogy a nap szalad, te is szaladj az életen való töprengés elől, hogy meg ne utáld az életet, mert ha töprengeni kezdesz, megutáld az életet. Ez mindig így szokott lenni, velem is így volt. Ne riasszon a halál, mert úgysem kerülheted el. És van olyan, hogy azt érzi az ember, jobb, ha hamarabb jön el.

*Megyek a végtelen utamon,
hova vezet, csakis én tudom,
ha belenéznl a szívembe,
majd megmutatom.*

*Megyek a végtelen utamon,
vissza se nézek a vállamon,
jaj, a világnak nincsen párja
s én elmulatom.*

*Megyek a végtelen utamon,
vissza se nézek a vállamon,
jaj, a babámnak nincsen párja,
jó-jó-jól tudom.*

*Ha két csillag találkozik,
Hogyha kicsi, alig látszik,
Lebet, hogy csak szépen játszik,
Senki nagyon nem csodákszik*

*De ha nagyon világítanak
S máshogy bizony nem is tudnak,
Ölekeznek, szikrát vetnek,
S a tűzükbe belehalnak!*

A szerelmespárok: kettős szereposztásban

ESTHAJNAL: Honnan van a hegedűd? Miből van? Ki csinálta, hogy ilyen szívhez szóló, csengő hangja van?

ZOBAR: Én, a tulajdon kezemmel! De nem fából ám, hanem fiatal lány kebléből, akit forrón szerettem; a húrt meg a szívéből sodortam. Két lelke van ám ennek. Egy gonosz és egy angyali. A hegedű is fegyver. Halálos.

ESTHAJNAL: Sok lánynak találta el a szívét, sok lány könnyét és vérént ontotta már, és látom, az úri asszonyokat sem veted meg.

ZOBAR: Nem. De most neked hoztam el, és már feszül, mert az éneke halálos! Nem félsz meghallgatni?

ESTHAJNAL: Nem félek, ha el kell találnia, találjon el. Akkor majd felköltözöm az égbe, mert én Zobar csillaga leszek úgyis, hogy minden boldogtalan – mert nem alhatik – engem lásson, s sírva-ríva megnyugodjon. Te nem félsz, hogy magammal viszlek?

ZOBAR: Én még sohase féltem semmitől. Csak a gyávák félnek felköltözni a csillagokba. És az angyali lelke mégis, mégis az életet mutatja, mint két szerelmes. A hegedű teste – minden lány teste, de csak ha vonót kap, akkor tud énekelni, de akkor aztán igazán. Hallottam már énekelni vihart, cukros májusi hajnalt, fájdalmat, örömet, de attól szebb ének, mint amikor a fiú arra a szaggatott énekére bírja a lányt – a vonó a hegedűt –, attól szebb zene nincsen.

ESTHAJNAL: Mert azt az éneket maga a Teremtő írja, mert abban a muzsikában teremt újra és újra minden halandót. És így születik újjá megint minden elrontott idő. És így százezer év is csak egy pillanat.

Herczegh Péter, Martos Hanga

ZOBAR:

*Messze, messze százezer év, és te ott találsz,
félve nézem, egy virágon éppen mit csinálsz.*

ESTHAJNAL:

*Messze, messze százezer év, és te ott találsz,
félve nézem a felbőben, éppen mit csinálsz.*

ZOBAR:

*Együtt járnak élet s halál,
mondják,
ez vésett szabály!*

ESTHAJNAL:

*Ilyet nem látott
és nem hallott
és nem érzett a világ.*

EGYÜTT:

*Szerelemből volt,
szerelemből van,
szerelemből lesz a világ.*

Berettyán Nándor, Katona Kinga | fotók: Illovszky Béla

PORTRÉ • SZILÁGYI ÁGOTA

Beugrásból az évad legjobb alakítása – Gertrudisként a Bánk bánban

„**Szerintem előbb tanultam meg énekelni, mint beszélni, a beszéd és énekhang képzése az én gondolkodásomban nem válik el egymástól. Azt hiszem, a prózai szerepeim felépítésében is zeneien gondolkodom, de ez csak az utóbbi években vált tudatossá. Érzem a szöveg ritmusát, tudom, hol kell lassítani, hol kell váltani, érzem a csendek erejét, és azt is érzem, amikor elveszítem a fonalat, és csak darálok...**

„Prózai zenés színész vagyok”

Szilágyi Ágota próbatételekről, egy megúszott pályamódosításról, csalódásokról és jó fordulatokról

Szilágyi Ágota első szezonya után két díjat is átvehetett a Nemzeti Színház 2024. június 19-én tartott évadzáró társulati ülésén. A Szörényi Éva-díjat – a társulat szavazata alapján – az évad legjobb alakításáért kapta, és az övé lett a kollégák által alapított, félig-meddig tréfásnak tekinthető, a legtöbb beugrást elismerő Arany Ugrókötel Vándordíj is. Mindkettő megerősítette abban, hogy megtalálta a helyét ebben a közösségben. Számítanak rá, és neki is fontos, hogy a lehető legjobban megoldjon minden feladatot. Csak így lehetett egy beugrásból az évad legjobb alakítása.

A 2023/24-es évad volt az első szezonya a Nemzeti Színházban, és „máris” megkapta a Szörényi Éva-díjat, amelyet az évad legjobb női alakításáért szavaz meg a társulat. Tavaly két premierje volt: a *Kurácsi mamában* parasztasszonyt, a *King Lear Show*-ban műsorvezetőt játszott. Melyikért kapta?

– Azt gondolom, hogy nem ezekért, hanem a sok beugrásom közül Gertrudis szerepéért kaptam a társulat díját. Nem arról van szó, hogy a *Kurácsi*-ban és a *King Lear Show*-ban játszottak ne lennének fontosak, de azok megjelenítése nem igényel különösebb elmélyülést. Inkább olyanok ők, mint a festményeken a nagy ecsetvonásokkal jelzett figurák. Viszont

a *Bánk bán* Gertrudisa nagy és sokrétű szerep, egy rendkívül erős asszonyt kell megformálni. Egy bonyolult és sok szálon futó, már-már operai előadásról van szó, ahol nagyon pontosnak kell lenni: fogalmazásban, mozgásban, jelenlében.

Beugrani egy főszerepbe – merész dolog.

– Fejest ugrottam a feladatba. Talán ha négy napom volt a felkészülésre, Ács Esztertől kellett váratlanul átvennem a szerepet. Éjjel-nappal a szövegek könyvet és az előadásról készült videófelvételt bújtam, hogy azt a próbát, ahol az összes szereplő jelen volt, már ne a mozgások és szöveg memorizálásával kelljen tölteni, hanem azzal, hogy a lehetőségekhez mérten

Kaukázusi krétakör – Martos Hanga, Szász Júlia, Szilágyi Ágota

„beleköltöztek” a szerepbe. Azon a hétvégén három előadást játszottunk egymás után teltházzal. Beugrás vagy rövid felkészülési idő ide vagy oda: a közönség olyan *Bánk bánt* érdemelt, amiből nem hiányozhatott Gertrudis lelke. Szerencsére minden segítséget megkaptam a kollégáktól, nemcsak a színészektől, az egész csapatától: a sűgőtől a fodrászon át a műszaki munkatársakig mindenki szorított nekem. Éreztem a társulat bizalmát, támogatását.

Hogy került kapcsolatba a Nemzetivel? Hívták vagy bekopogott?

– Éppen szabadúszó voltam, vagy mondhatnám úgy is, hogy munkanélküli, amikor Blaskó Bori megkeresett egy ajánlattal. Vele már ismertük egymást, dolgoztunk együtt. Tudta, ki vagyok. Elmondta, hogy az édesapjával, Blaskó Péterrel és az öccsével, Blaskó Bencével szeretne megcsinálni egy *Peer Gynt*-átíratot. Az előadás teljes címe *Grane – képzelgések a Peer Gynt nyomán*. Meghatott a bizalma. Ebben a tényleg nagyon szép és komoly visszatekintésben az Ibsen-dráma összes női szereplőjét képviselhetem, sőt, a folyamatos átváltozás során Gombontó és Dovre apó is én lehetek. A bemutató 2021-ben a Bethlen Téri Színházban volt. Ezt Blaskó Péter miatt sokan megnézték az itteni kollégák közül is, így ismertek meg engem. Ezután hívtak először ide a Nemzetibe néhány beug-

rásra, majd később saját szerepeket is kaptam. De akkor még nem voltam tagja a társulatnak...

Kérte vagy kérték, hogy legyen tag?

– Azt kértem, hogy adjanak még munkát, de sokáig nem mertem ennél többre vágni. Meg kellett ismernünk egymást, látnom kellett, hogy annak a színésznek és embernek, aki én vagyok, lehet-e helye ebben a közösségben, ebben a színházban. Amikor már el tudtam képzelni, sőt hinni tudtam abban, hogy a Nemzetinek valóban szüksége lehet rám, akkor mertem csak megengedni magamnak az idetartozás vágyát. Innen pedig már magától értetődő volt a folytatás. Megtörtént!

Bevonzotta?!

– Így is mondhatnám.

Hisz az ilyen „ezoterikus” történetekben?

– Lehet, hogy ez most valami ezoterikus megközelítésnek, misztikus magyarázkodásnak tűnhet, de meggyőződésem: csak akkor kaphatunk meg valamit, ha tudjuk, hogy mire vágyunk. Csak arra tudunk figyelni, azért tudunk bármit is tenni, aminek a csirája már a szívünkben van. Amikor megértettem, hogy itt a helyem, a Nemzeti Színházban, nyilván másfajta hittel és önbizalommal kezdtem el részt venni a közös munkában. Majd miután hívtak az igazgató, és felajánlotta ezt a lehetősé-

SZILÁGYI ÁGOTA

1984-ben született Szatmárnémetiben, ahol az iskoláit is végezte. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem színművész szakát befejezve 2007-ben szerződött a temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház társulatához. 2010-től az Újvidéki Színház, 2014-től a Maladype Színház tagja lett. 2019 és 2023 között szabadúszó volt. A 2023/24-es évadtól a Nemzeti Színház tagja.

A 2024/25-ös évadban Szilágyi Ágota látható az *Esthajnal* és a *Vér vagyok* című új előadásokban, valamint számos repertoáron lévő darabban: *Bánk bán*, *Tündöklő Jeromos*, *King Lear Show*, *A kaukázusi krétakőr*, *Tizenhárom almafa*, *Egri csillagok*, *Csíksomlyói passió*, *Grane – képzeltések a Peer Gynt nyomán*.

Blaskó Péterrel a *Grane – képzeltések a Peer Gynt nyomán* című darabban

get, természetes volt igent mondanom. Persze utána egész éjszaka nem tudtam aludni...

Amikor a szülővárosából, Szatmárnémetiből elindult a színészi pálya felé, gondolt arra, hogy egyszer a Nemzetiben játszhat?

– Eszembe nem jutott...

Egyáltalán, mennyire látszott onnan a magyarországi, a budapesti színházi élet?

– Nekem semmi nem látszott onnan az itteni színházi életből. Gyerekként, középiskolásként az összes színházi élményem Szatmárnémetihez kötődött. Amikor Marosvásárhelyre kerültem, az erdélyi színházak munkáit követtük, de Budapestre csak egyszer jutottunk el egy tanulmányi kirándulás során. Akkor még nem volt ekkora jövés-menés. A magyarországi színházi életre főleg a Vásárhelyre érkező pesti vendégrendezők munkáiból és elbeszéléseiből következtettünk. Később ez persze változott, de akkoriban Vásárhely volt a világunk közepe.

Miután megkapta a színészi diplomát, miért éppen Temesvárra szerződött?

– Temesvárra hívtak, ezért odamentem. Mindig oda mentem, ahová hívtak. Nagyon korán kezdtem el jó szerepeket kapni. Elismerték a munkámat. Jól éreztem magam.

Mégis eljött onnan! Pedig kétszer is az évad színésznőjének választották.

– Tanulni akartam. Fejlődni. Úgy képzeltem, ha ismeretlen vizekbe vetem magam, jobban megtanulok úszni. Tudtam, hogy Temesváron a jobbak közé tartozom, de azt is tudni akartam, hogy ez vajon máshol is érvényes lesz? László Sándor, az újvidéki színház akkori igazgatója többször rendezett Temesváron, ismertük egymást, jókat dolgoztunk együtt. Például Csehov *Cseresznyés kertjében* én voltam Ranyevszkaja, a Párizsból hazatérő földbirtokosnő. Nagyon szerettem, de huszonöt éves voltam, borzasztó éretlen. Nem tudom, hogy milyen lehettem ebben a szerepben, de van egy tippem... Sándor biztatott, hívott is Újvidékre, ezért odamentem.

Egy másik vidéki színházba, Románia után Szerbiába. Miért nem inkább Budapest felé vette az irányt?

– Szívesen jöttem volna Budapestre, de nem hívtak. Még 2010-ben Temesváron történt, hogy Balázs Zoltán, a Maladype vezetője ott rendezte vendégként az *Odüsszeusz hazatérése* című előadást. Abban én voltam Pallasz Athéné. Ritkán történik meg az emberrel, hogy egy munka mindent átformáljon, amit addig a színházról gondoltál. Velem ez történt. A közös munka után Zoltán két kollégámat is hívott a társulatához. Fájt, hogy engem nem. Utólag örülök, mert aztán Újvidék is fontos állomása lett a szakmai és személyes fejlődésemnek.

Amikor aztán 2014-ben az újvidéki társulat *West Side Story*-jával Budapesten vendégszerepeltünk, Zoli megnézte az előadást. Utána megvárt, beszélgettünk kicsit, és szerződést ajánlott. Így kerültem Budapestre, így lettem 2014-ben a Maladype Színház tagja.

Szatmárnémetiben évekig zongorázni tanult, majd énekelni is. A *West Side Story* Mariájaként pedig megtapasztalhatta, mit jelent a musicalsiker. Haladhatott volna tovább azon az úton.

– A zenének mindig helye volt az életemben, és ez valószínűleg sosem fog változni. Szerintem előbb tanultam meg énekelni, mint beszélni, ennek köszönhetően a beszéd és énekhang képzése az én gondolkodásomban nem válik el egymástól. Azt hiszem, a prózai szerepeim felépítésében is zeneien gondolkodom, de ez csak az utóbbi években vált tudatossá. Érzem a szöveg ritmusát, tudom, hogy hol kell lassítani, hol kell váltani, érzem a csendek erejét, és azt is érzem, amikor elveszítem a fonalat, és csak darálok. Az, hogy gyerekkoromban hét évig zongoráztam, alapvetően meghatározza a színházról való gondolkodásomat, és ezért nagyon hálás vagyok. Erdélyben amúgy nem válik el egymástól a zenés és prózai színészet. Prózai színészeket képeznek, akiknek énekelni is tudniuk kell, hogy amikor egy színház tesz egy bátor lépést, és műsorra tűzi a *Csárdáskirálynőt*, akkor abban is részt kell tudni venni. Szóval én egy ilyen prózai zenés színész vagyok, és én ezzel, ebben a formában teljesen elégedett vagyok.

Budapesten nem lehetett könnyű a bemutatkozás. Ráadásul egy olyan kísérletező, alternatív színház, mint a Maladype közönsége nem túl nagy.

– Ez így van. Egy polgári lakásban, 50-60 néző előtt tartottuk a bemutatóinkat. Volt egy rajongói bázisunk, viszont azt, hogy a munkánknak milyen visszhangja van a szakmában, csak homályosan érzékeltük. Ennek ellenére életre szóló szakmai tudással vértezett fel az ott töltött öt év. Komoly műhelymunka előzött meg minden bemutatót, rengeteget tanultunk festészetről, filmekről, társművészetekről. Ott kaptam eszközt ahhoz, hogy miként érdemes foglalkozni egy szöveggel. Bátor előadásaink voltak: Balázs Zoli *Dada Cabaret*-t rendezett négy szereplővel és egy zenekarral, Zsótér Sándor *III. Richárdot* csinált nekünk egy szobában, a díszlet egy pékasztal és egy festőállvány volt, a jelmezek jyskös állatmintás takarók. Aztán ott volt Jean Genet-től *A balkon*, ami kurvákról és püspökökről szólt. Zoli például úgy rendezte meg a *Három nővért*, mint egy festésztörténeti utazást, a *Csongor és Tündé*ben pedig megengedte magának azt a pimaszságot, hogy én játszhattam Csongort és Tündét is.

Vörösmarty drámai költeményét jól ismerte. Többször mesélt arról, hogy már diákként megrendezte, játszhatta is Tünde szerepét. De nem lehetett könnyű ez a kettősség!

– Első hallásra talán furcsának tűnik, de abból indult ki ez a rendezés, hogy Csongor is és Tünde is, miközben a szerelmet keresi, a maga tükörképét szeretné megtalálni. Pedig ahhoz, hogy megfogadjon a szerelem, meg kell ismernünk önmagunkat, ki kell lépnünk saját korlátaink közül, el kell fogadnunk a különbözőségeket. Nekem azért is kedves ez az előadás, mert ennek köszönhetően ismertem meg a férjem.

Szakmabeli?

– A férjem Szilágyi Bálint rendező, de akkor nézőként vett részt az előadáson. A vége felé, amikor Tünde megtalálja a lekötözött Csongort, volt egy szép monológom. Ezt úgy kellett elmondanom, hogy a nézők közül kiválasztottam valakit, akire ráruháztam Csongor szerepét. Ezen az előadáson Bálint ült az első sorban, őt választottam, és neki mondtam el: „*Oh, kit e szív dobbanása / Megjövendölt vágyaimnak, / Csongor, itt vagy, karjaimtól / Többé el nem távozó...*” és a többi, és a többi... Megállt a levegő. Soha nem tapasztalt fény és nyugalom áradt szét a szobában. A rendező, Balázs Zoltán is megjegyezte előadás után, hogy ott a végén milyen személyesen fogalmaztam, és hogy

Szarvas Józseffel a King Lear Show-ban

mindig így kellene. Hát igen, szerintem is mindig így kellene. Csongor és Tünde idén nyáron házasodtak össze.

A Maladype Színház után elkezdte a Semmelweis Egyetemen a gyógytornász szakot. Talán a pályamódosítás foglalkoztatta?

– Igen, határozottan foglalkoztatott a gondolat. Miután eljöttem a Maladypétől, és kitört a járvány, nehéz időszakon mentem keresztül: egy kávézóban dolgoztam, amikor lehetett. Színházi munkám nem nagyon volt, úgy éreztem, hogy mindenhol falakba ütközöm, el vagyok vágva mindentől, nem kapok lehetőséget arra, hogy megmutassam magam. Akkor elhatároztam, hogy nem leszek elfelejtett, sírdogáló színésznő, és hogy keresnem kell valamit, amiben jó lehetek, és ami segít újra csatlakozni egy közösséghez. Aki elindul a lejtőn, annak azt tanácsolnám, hogy azonnal keressen magának egy jó közösséget! Tudtam, hogy a gyógyítás és az emberi test felépítése, működése érdekelt. Ekkor felvételiztem gyógytornász szakra és közben azért imádkoztam, hogy kitisztuljon a kép: mivel tudnék leginkább másokat szolgálni, ha a körülmények állása szerint ez nem a színészet? Felvettek, és egy új világ nyílt meg előttem.

De nem fejezte be az egyetemet... Ez jó jel!

– Két évet elvégeztem, egyelőre szüneteltetem a hallgatói jogviszonyt. Még folytathatom. Talán egyszer befejezem. Ehhez persze idő kell. De azért büszke vagyok magamra, mert rajtam kívül csak kevés olyan színészt ismerek, aki fel tudja sorolni mondjuk az alkar izmait...

Színészi munkája most van bőven. A Nemzeti színpadán nagyon sokféleképpen van jelen. Csak *A kaukázusi krétakör* esetében talán öt szerepben. Hogy lehet egy este ötször átváltozni?

– Másképpen készül az ember egy olyan szerepre, amikor fel kell építeni, be kell mutatni egy személyiséget, vagy amikor csak meg kell jelenni egy-egy színben valamilyen gondolat képviselésében. Talán úgy tűnhet, könnyebb az ilyen kisebb szerep, de néha sokkal nehezebb, hiszen nincs lehetőség a részletes kifejtésre. Helyből kell ugrani, nincs idő bemelegíteni a motort.

De nem ezek lehettek a szerepálmái?!

– Nincsenek szerepálmaim... Na jó, bevallom: egy azért van. Hedda Gabler. De ez maradjon köztünk.

Ha jól számolom, nyolc előadásban játszik, az évadot pedig az *Esthajnal* úriasszonyával nyitja. Mit kezd ennyi „ellentétes” karakterrel?

– Ezek nem feltétlenül ellentétes karakterek. Más közegben mozognak, máshol, más korban élnek.

Vagy kérdezhetném úgy is, melyik típus a kedvesebb, az ismerősebb?

– Nem szeretem az ilyen tipizálást. Sokkal jobban érdekel a játszott ember, mint a típus. Sablon alapján én nem tudok hiteles képet rajzolni egy emberről, legyen az parasztasszony vagy úrinő. Őszintén: nem is vagyok jó ebben, viszont csodálom azokat, akik ezt tudják. Az *Esthajnal*on túl az új évadban is lesz még jó pár érdekes feladat, amit nagyon várok. Hogy csak a legközelebbiket említsem, a *Bánk bán*nal a bulgáriai Plovdivban vendégszerepelünk, és érkezik a társulathoz Jan Fabre belga rendező, aki nagyon különleges művész. A 2024-es MITEM-en látott *Mitikaszc-szucs* című nyolcórás előadása a fesztivál egyik csúcspontja volt. A *Vér vagyok* című előadásnak már folynak az előkészületei, és annyit mondhatok, nagyon izgalmas... Az én szövegem misztikus írók szövegeiből, bibliai idézetekből és anatómiai kifejezésekből áll – nagyrészt latinul. Örültem, hogy végre a színházban is használhatom azt a tudást, amit a gyógytornász-hallgatóként szívtam magamba. Utólag ez is értelmet nyert.

FILIP GABRIELLA

| fotók: Eöri Szabó Zsolt

ELŐADÁS-AJÁNLÓ

Jelenet a Bánk bánból | fotó: Eöri Szabó Zsolt

Bánk bán

Szerelem, házasság, féltékenység,
hazaszeretet, politika – egy izgalmas
klasszikus

– A *Bánk bán* zseniális alkotás. Katona József tudta, értette, érezte, hogy mi a színpadi hatás. Ahogyan Shakespeare, Katona sem csak filozofál. Ma is érvényes, magával ragadó, átélhető, végsőkig feszített konfliktusokból építi fel a drámát. Nagyon személyessé, zsigerből játszhatóvá tette a figurákat, akik a nézőből együttérzést, megvetést, szeretetet váltanak ki, akiknek a sorsával azonosulni tudnak, vagy éppen utasítják – fogalmaz Vidnyánszky Attila rendező.

Egy mű attól válik klasszikussá, azért nem hull ki az idő rostáján, mert minden korban élő és eleven alapanyagként alkalmazható arra, hogy színre vivői az őket aktuálisan érintő nagy kérdéseket, dilemmákat vegyék górcső alá. A *Bánk bán* ilyen. Ám Katona mindezt nem didaktikusan teszi. A szerelmet, a csábítást, a házasságot, a féltékenységet, a hazaszeretetet, a hatalom,

Berettyán Sándor, Barta Ágnes

Katona József:

Bánk bán

Bánk bán – BERETTYÁN SÁNDOR | Gertrudis – SZILÁGYI ÁGOTA
| Melinda – BARTA ÁGNES m. v. | Ottó – HERCZEGH PÉTER |
Biberach, egy lézengő ritter – SZABÓ SEBESTYÉN LÁSZLÓ m. v.
| Bendeleiben Izidora, tüuringiai leány – MARTOS HANGA |
II. Endre – BERETTYÁN NÁNDOR | Tiborc – KRISTÁN ATTILA |
Petur – MÉSZÁROS MARTIN m. v. | Mikhál – RUBOLD ÖDÖN |
Simon – TÓTH LÁSZLÓ | Myska – MADÁCSI ISTVÁN | Meráni
urak – BORDÁS ROLAND, HORVÁTH MÁRK m. v. / WETTSTEIN
MÁRK e. h. | Meráni hölgyek – IMELY DORKA m. v., SIKLÓSY
NOÉMI m. v., KUNICS PETRA m. v. / | Királyi gyerekek nevelője –
NAGY MARI, VARGA JÓZSEF, VIDA GÁBOR

Továbbá mint vendégek: Magyar urak – GÉMESI ZOLTÁN, HAJDU
ÁDÁM, HORNYÁK ISTVÁN, LATABÁR ÖCSI, PALLYOV ATTILA,
TABA CSABA, VARGA PÉTER | Meráni hölgyek – BODOR-JÓÓ
RENÁTA, GULYÁS ANNA | Szövőnők – BALOGH EDINA, KISS
IZABELLA, KOSINA MÓNICA | Bánk bán kisfia – HEGEDŰS
DONÁT DORIÁN | Gertrudis gyermekei – BOGNÁR HELÉNA,
KALMÁR GERGŐ, MENYHÁRT BOGLÁRKA, SZENTKERESZTY
CSONGOR, TÓTH TÍMEA MAJA

Jelmez: Berzsényi Krisztina // Dramaturg: Verebes Ernő

Rendező: VIDNYÁNSZKY ATTILA

mikor? hol?

október 8., 9. – 18 óra • Nagyszínpad

a politika megannyi szálából szó megrendítő történetet úgy, hogy Bánk bán életigazságának a drámáját és katarziszát állítja a középpontba.

– Amikor 2002-ben először rendeztem meg a *Bánk bán*t, az az érzet munkált bennem, hogy a világ változóban van. 2017-ben, amikor legutóbb színre állítottam, a képlet már így szólt: a világ gyökeresen és visszavonhatatlanul megváltozott. Mára újra felerősödött bennem a bizonytalanság érzése. Politikai, környezeti, gazdasági válságok követik egymást, világnézetek és hadseregek csapnak össze. Szorongás, félelem van bennünk. A jövőnk, a gyerekeink sorsa iránti aggodalom uralja a szívünket – mondja a rendező.

Többek között ezért döntöttem úgy, hogy a magyar színházi hagyománytól eltérően a *Bánk bán* főszerepeit ezúttal nem érett színészek alakítják, hanem a fiatalabb korosztály képviselői. Számukra a jelen alakulásának tétje mindennél fontosabb – még van bennük naivitás, lendület és hit, és még előtte állnak egy sor harcnak és kudarcnak, amely majd megkeményíti őket. Ők a legerősebbek és a legkiszolgáltatottabbak – magyarázza Vidnyánszky Attila, aki szerint nekünk, magyaroknak pedig megint újra kell gondolnunk ebben a világban a bennünket ezer éve feszítő kérdéseinket megosztottságról, széthúzásról, gyűlöletről, amit nemzedékek nemzedékekre örökítenek. Mi is történik most a világban? Velünk? Kinek az érdekét szolgálja mindez? Hogyan viszonyulhatnak az utánunk jövők, a fiatalok elődeik újra és újra teremtődő konfliktusaihoz?

King Lear Show

Példázat a hatalomról

A *King Lear Show* egy népszerű televíziós csatorna stúdiójában játszódó grandiózus valóságshow, amelyben élő közvetítések, háborús krónikák és reklámok váltogatják egymást – és időnként a nézőket is bevonják a játékba. A darab szerzőjét, Kirill Fokint a *Lear király* című dráma inspirálta, ugyanakkor a történet – megőrizve az eredeti Shakespeare-mű néhány motívumát – egyfajta groteszk parafrázisként gondolja újra egy kiöregedett uralkodó lemondásának és megőrülésének folyamatát.

Az előadás cselekményének középpontjában a Lear Corporation, a világ legnagyobb médiaholdingja áll, amelynek a jövője forog kockán. A vállalat elnöke, Lear próbára akarja tenni a három lányát, hogy eldönthesse, kire hagyja cégbirodalmának vezetését. Váratlan fordulat következik: Learnek egy próbatételt kell kiállnia – ami egy élő show-műsorban történik meg vele. Ő talán az egyetlen olyan szereplő, aki elhiszi, hogy mindaz, ami a színpadon zajlik, maga a valóság...

– A *King Lear Show* Learje nem klasszikus hóstípus. A mi előadásunkban egy médiamágnás, aki cinikus korunk szabályai szerint építette ki vállalatbirodalmát, és az utódlás pillanatában a saját csapdájába sétál. Örökösjelöltjei, vagyis három lánya egy rendkívül cinikus „játékot” játszik vele: egy valóságshow főszereplőjévé teszik apjukat. Ez a helyzet felkészületlenül éri Leart, aki fokozatosan csúszik a cinizmusból az örületbe – mondja az előadás rendezője, Valerij Fokin.

Tragikomikus színpadi látomás az előadás, amelyben felbukkannak Shakespeare-idézetek is, és a főszereplő örült lázalmán keresztül Lear szelleme szólítja meg a közönséget. A nézők pedig végül rádöbbenhetnek, hogy talán ők is ugyanolyan részesei voltak ennek a valóságshow-nak, mint maguk a szereplők. A mai világunkat egy alternatív univerzumban ábrázoló előadás révén Shakespeare eredeti műve egészen más, újfajta értelmezést nyer.

Kirill Fokin

King Lear Show

való világ két részben – Shakespeare Lear király című műve nyomán

Lear, a Lear Corporation elnöke – SCHNELL ÁDÁM | Goneril, Lear leánya – SÖPTEI ANDREA | Regan, Lear leánya – TÓTH AUGUSZTA | Cordelia, Lear leánya – POLYÁK ANITA e. h. | Kent, műsorvezető – SZILÁGYI ÁGOTA | Gloster, műsorvezető – SZARVAS JÓZSEF | Edmund, Gloster törvénytelen fia – BERETTYÁN SÁNDOR | Edgar, Gloster fia – JUHÁSZ PÉTER e. h. | Asszisztens, Orvos, Hajléktalan – KOVÁCS S. JÓZSEF

valamint: BOGNÁR BENCE e. h., KERÉK BENJÁMIN e. h., KRAUTER DÁVID e. h., WINKLER TAMÁS e. h., SÉRA DÁNIEL e. h.

Díszlet, jelmez: Alekszej Tregubov //
Koreográfus: Igor Kacsajev // Fordító,
dramaturg: Kozma András // Videótervező:
Bognár Ibolya // Zene: Gulyás Szabó Gábor

Rendező: VALERIJ FOKIN

mikor? hol?

szeptember 24., 25. – 19 óra
október 18. és 19. – 19 óra
Nagyszínpad

Szilágyi Ágota, Séra Dániel, Polyák Anita, Schnell Ádám, Berettyán Sándor, Söptei Andrea, Tóth Augusztina

Macskajáték

Örkény István tragikomédiája –
Orbán Béláné harca a világgal

„E groteszk történet főbőse özvegy Orbán Béláné, s a darab valójában az ő véget nem érő vitája, szájaskodó, alakoskodó, még a bazugságtól sem visszariadó pörlekedése mindenkivel, aki körülveszi: a lányával, a szomszédnőjével, Paulával s legfőképpen az ő München közelében élő nénjével, Gizával. Körömszakadtáig barcol, hogy zűrzavaros, értelmetlen és reménytelen szerelmét ráerőszakolja a világra. Megvan benne minden, amire az ember képes: egy piaci kofa nagyszájúsága és egy görög tragika fensége. Mit is tehetne mást? Orbánné a természet törvényei ellen barcol, mert semmibe veszi az öregséget, és hadat üzen a baláknak” – írta Örkény István a *Macskajáték* című tragikomédiája elé.

– A szerelemtől ez a hölgy, aki már hatvan fölött van, egyszer csak elkezd úgy viselkedni, mint egy kamasz lány, és ebben van valami fájdalmasan szép. Nem szirupos történet, Örkény bölcs humora szövi át – mondja Udvaros Dorottya, aki Orbánét alakítja a Nemzeti Színház előadásában.

Szász János rendező szerint, ha az ember mindig beletörődne abba az élethelyzetbe, amiben van, és megelégedne vele, akkor semmi nem változna, és nem is hinne abban, hogy változhat még az élete. – Ez fontos. A darab szerint megéri nyugtalannak lenni és nem elfogadni a dolgokat. Legfeljebb eljön a kijózanodás pillanata ebben az örült versenyfutásban. Orbánné folyton rohan, és a végére bizony elfárad. Rá kell jönnie: lehet, hogy ez volt az utolsó esélye az életben, hogy még egyszer valami fontos történjen vele...

A *Macskajáték* először regényként jelent meg 1965-ben. A színpadi változat ősbemutatója 1971-ben Szolnokon volt, pár hónap múlva pedig a Pesti Színházban került színre, Sulyok Mária és Bulla Elma főszereplésével. Mindkettő rendezője Székely Gábor volt.

A *Macskajáték* a Nemzeti Színházban kiváló művészek játékjatekára teremt alkalmat, és igaza van ezúttal is Sulyok Mária jövődőlésének: „a *Macskajáték* talán mást jelent majd, megváltozhat a darab hangvétele, üzenete is, de a siker nem pártol el tőle. Orbánné mindannyiunkat túléli.”

Udvaros Dorottya, Gyöngyössy Katalin

Örkény István

Macskajáték

Orbáné – UDVAROS DOROTTYA | Giza – GYÖNGYÖSSY KATALIN m. v. | Egérke – NAGY MARI | Csermlényi Viktor – BLASKÓ PÉTER | Paula – TÓTH AUGUSZTA | Illus, Orbánné lánya – SZILÁGYI ÁGOTA | Józsi, Orbánné veje – SZÉP DOMÁN | Cs. Bruckner Adelaida – TÍMÁR ÉVA m. v. | Pincér, Schwester – FÜLÖP TAMÁS m. v.

Díszlet: Vereckei Rita // Jelmez: Szakács Györgyi

Rendező: SZÁSZ JÁNOS

mikor? hol?

október 3., 21. – 19 óra • Gobbi Hilda Terem

A mű a Proscenium Szerzői Ügynökség engedélyével kerül előadásra

Az öngyilkos

Örömszínház a háború árnyékában

A főhős, Podszekalnyikov a feleségével és anyósával él egy társbérletben. Nincs munkája, és nagyon lehangolja, hogy ingyenélőnek érzi magát. Miután összeveszett a feleségével a májas kolbászon, elhatározza, hogy öngyilkos lesz. Felesége és anyósa, valamint szomszédja, Kalabuskin megpróbálják erről lebeszélni, de úgy tűnik, hogy öngyilkossága sokak számára kapóra jön. Podszekalnyikov azonban elgondolkodik az élet és halál furcsa viszonyáról, és hirtelen rájön, hogy egyáltalán nem akar meghalni, de már nincs mit tenni, másnap tiszteletére pazar búcsúvacsorát rendeznek, ahol rádöbben öngyilkosságának igazi jelentőségére: „Tudják, mit tehetek? Megtehetem, hogy senkitől sem félek, elvtársak. Senkitől. Bármit akarok, azt megtehetem. Úgyis meg kell halnom. (...) Ma én uralkodok minden ember felett. Diktátor vagyok. Cár vagyok, kedves elvtársak.”

– Hol vaskos, hol finom humorral arról a keserű életéről szól *Az öngyilkos* című fekete komédia, hogy minden kilátástalanság ellenére: élni kell – mondja ifj. Vidnyánszky Attila rendező. – A Nyikolaj Erdman által megrajzolt világ nagyon összecseng a beregszászi társulat jelenlegi helyzetével. Az orosz-ukrán háború miatt el kellett jönniük otthonról, ebben az átmeneti helyzetben kell megtalálniuk a túlélés módzatait, akárcsak a mi Podszekalnyikovunknak, aki ezt mondja: „Mindegy, hogyan, csak élni... Ha egy csirkének levágják a fejét, levágott fejjel szaladgál az udvaron. Mint a csirke. Nem bánom. Levágott fejjel, csak éljek...” Szeretnénk személyesek lenni, mert a társulatról is mesélünk, de mégiscsak egy fergeteges vígjátékot írt Edrman. Azt szeretném, ha az előadás a színészek és a néző számára is örömszínház lenne.

Nyikolaj Erdman

Az öngyilkos

abszurd komédia

Fordította: Dalos Rimma

Szereplők: SÓTÉR ISTVÁN, POLYÁK ANITA e. h., VASS MAGDOLNA, FERENCI ATTILA, GÁL NATÁLIA, OROSZ MELINDA, SÉRA DANI e. h., FORNOSI D. JÚLIA, CSÉKE ADRIENN, OROSZ MELINDA, JAKAB TAMÁS e. h., SZILVÁSI SZILÁRD, PUSKÁS GERGŐ, OROSZ IBOLYA, MÓNUS DÓRA, HECZEL JÁZMIN, BALOGH MIKLÓS, JAKAB K. TAMÁS, valamint hangfelvételről: RÁCZ JÓZSEF, VARGA JÓZSEF

Rendezte: ifj. VIDNYÁNSZKY ATTILA

mikor? hol?

október 6. – 17 óra

október 7. – 19 óra

Gobbi Hilda Színpad

Vass Magdolna, Sótér István

A revizor

Mindenki magára ismerhet Gogol művében

A revizor című Gogol-dráma címszereplőjét még soha senki nem látta. De érkezésének híre is elég ahhoz, hogy felbolyduljon az egykori orosz kisváros élete. A jellegzetes helyi előkelőségek sorra felkeresik a revizornak hitt fiatalembert. Pénzzel, ajándékkal, szívességgel szeretnék elérni, hogy ne derüljenek ki az ő kisebb-nagyobb hazugságaik, csalásaik, visszaélései – és még hosszan sorolhatnánk a törvénytelenégeket. Közben Gogol humorának köszönhetően nevetségessé is válnak ezek a szánalmas figurák, de bennünket sem kímél a szerző. Amikor már minden lelepleződött, amikor az is világossá vált, hogy fölöslegesen próbálták megvesztegetni, lekenyerezni – korrumpálni – az idegent, mert ő nem revizor, de érkezik az igazi, akkor lebénul mindenki. A város első embere, a polgármester tehetetlen dühében kiszól a színpadról – vagy ahogy ma mondanánk, beszél – nekünk: „Mit röhögtök? Magatokon röhögtök!”

– *A revizor* egy fantasztikus és nagyon összetett darab. Engem azoknak a sok esetben erőszakos, alantas erőknél a jelenléte és azok feloldása érdekelt, amelyek körülvesznek minket. A közösségek, a társadalom és benne az egyén mozgásteret a sokszor életszerűtlen törvények és elvárások miatt rendkívül behatárolt. Az ember legtöbbször csak szélmalomharcot vív, s miközben meg akar felelni a „társadalomnak”, éppen az emberi lét legalapvetőbb mozgatójéről, a lélekről, az érzésekről feledkezik meg. Egy színdarab csak akkor lehet aktuális,

ha olyan témákat boncolgat, ami érdekli a közönséget. Egy *Revizor*-előadás alkalmat kínál, hogy reflektáljunk arra a háborúkkal teli és korlátolt világra, ami ma minket körülvesz. Ha mindaz, amit majd látnak a nézők, eljut egészen a legbensőjükig, akkor lehet mondani, hogy amit színpadra állítottam, aktuális – fogalmaz a rendező, Avtandil Varszimavili.

Nyikolaj Gogol

A revizor

Polgármester – TRILL ZSOLT | a polgármester felesége – SZÚCS NELLI | a polgármester lánya – KATONA KINGA | Hlesztakov – HERCZEGH PÉTER | Oszip – BORDÁS ROLAND | Luka Lukics – VARGA JÓZSEF | Spekin – RÁCZ JÓZSEF | Ljapkin-Tyapkin – SZARVAS JÓZSEF | Zemljanyika – KRISTÁN ATTILA | Dobcsinszkij – SCHNELL ÁDÁM | Bobcsinszkij – BERETTYÁN SÁNDOR | Korobkin, Miska – MADÁCSI ISTVÁN | Poszjobkina – NAGY MARI | Vlasz, fogadós – KOVÁCS S. JÓZSEF | Iván atya – RUBOLD ÖDÖN | Luka Lukics felesége – DUMA KATA e. h. / MIKITA DORKA e. h.

Rendező: AVTANDIL VARSZIMAVILI

mikor? hol?

október 20. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

MINDEN, AMI SZÍNHÁZ, MINDEN, AMI NEMZETI SZÍNHÁZ...

- * SZÍNÉSINTERJÚK * KULISSZATITKOK * PREMIERAJÁNLÓK
- * ELŐADÁS-AJÁNLÓK * SZÍNHÁZTÖRTÉNET * VILÁGSZÍNHÁZ
- * SZÍNHÁZI NOVELLÁK * GASZTROSZÍNHÁZ * KÜLÖNLEGES PROGRAMOK * SZÍNHÁZI FOTÓK * KRITIKUS NÉZŐPONTOK

A NEMZETI MAGAZIN
MINDEN KORÁBBI SZÁMA
ÉS AZ AKTUÁLIS KIADÁS
IS OLVASHATÓ A NETEN.

István király

Hívó ember és vágató pogány – egy uralkodó végső döntésének napja

Első királyunk élete utolsó napjaiban sorsdöntő feladat előtt áll. El kell döntenie, ki kövesse őt a trónon. A pogány, de Árpád-verből való Vazul, vagy a keresztény, de idegen, velencei Orseolo Péter? (Ez utóbbi persze szintén rokon: István nem ismert nevű leánytestvérének a fia, akinek apja egy száműzött velencei dózse volt.) A két világ – a pogány és a keresztény – ütközik tehát. István nagy dilemmája: a keresztény és a magyar lehet-e egy, vagy pedig az egyiknek el kell pusztulnia?

– Ezer év távlatából azért fontos ez a „pillanat”, mert meghatározott mindent, ami utána következett – fogalmaz Berettyán Nándor rendező. – István sem magában, sem a környezetében nem tudja feloldani a két világ konfliktusát. Minden harcot megnyert az életében, sikeres volt hadvezérként, politikusként, államalapítóként, egyházszervezőként, most azonban a lel-

keket kellene megnyernie. De ez lehetetlen. (Mai szóval élve olyan polarizált volt a társadalom akkor is, ami jócskán ad okot mai áthallásokra.) Nincs olyan utód, aki az ő életművét törés nélkül tovább tudná vinni, akit mind a keresztények, mind a pogányok elfogadnának, és szinte már vallásosan tisztelnének, ahogyan őt. Ezért hozza meg azt a páratlan és csodálatos döntést, hogy az országot Szűz Máriának-Boldogasszonynak ajánlja fel. A magyar nép sorsának irányítását az égbe teszi, és fordítva, az égít lehozza a földre.

Sík Sándor drámájának előadásában egy uralkodó utolsó napját látjuk, mégis egész személyisége kirajzolódik. A bölcs államférfi, a hívó magánember, a szerelmes férj és szerető apa, a már-már kegyetlen bíró, a szigorú hadvezér, sőt még a vágató pogány is.

Söptei Andrea, Rátóti Zoltán

Sík Sándor

István király

István – RÁTÓTI ZOLTÁN | Gizella – SÖPTEI ANDREA | Orseolo Péter – SZABÓ SEBESTYÉN LÁSZLÓ | Aba Sámuel – SZARVAS JÓZSEF | Vazul – KRISTÁN ATTILA | Gyöngy – MARTOS HANGA | Buda – MACZKY-KÓ BÁLINT e. h. | Sebős – MÉSZÁROS MARTIN m. v. | Ilona – BATTAI LILI LUJZA e. h. | Anasztáz – RUBOLD ÖDÖN | Csanád – MADÁCSI ISTVÁN | Bolyha – VARGA JÓZSEF | Szalók – KOVÁCS S. JÓZSEF

Közreműködnek a Szent István Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Karának színészhallgatói: BUVÁRI LILLA, FÖLDI CSENGE, GYIMESI ÁDÁM, GYÖNGYÖSSY CSENGE, KALIVODA IMRE, KELEMEN MÁRK, KOVÁCS BOGLÁRKA, LADÁCS FANNI, MACZKY-KÓ BÁLINT, RAJNAI LÁZÁR, SZENTIVÁNYI NIKOLETT

Díszlet: Ondraschek Péter // Jelmez: Berzsényi Krisztina // Bábtervező: Horváth Márk // Koreográfus: Berecz István

Rendező: BERETTYÁN NÁNDOR

mikor? hol?

október 29. 15 óra
október 30. – 19 óra
Gobbi Hilda Színpad

FODRÁSZNŐ • 150

Fodrászni 150.

GR

KER

„Nem hivatkozhatok semmire”

Jubileumi bepillantás egy színpadi fodrászszalon kulisszái mögé

Már százötvenszer játszották a *Fodrásznő* című előadást. Minden alkalommal ugyanaz a négy színész – Szűcs Nelli, Trill Zsolt, Tóth László és Kristán Attila – volt a színpadon, ők mesélnek emlékeikről, élményeikről, és arról, hogy hol és miként bújnak ki a szigorú rendezői partitúrából. Villanások tizenöt év történetéből.

A hetes kezdés előtt két órával találkoznak. Dumálnak, viccelődnek, néha veszekszenek, felméri egymás „állapotát”, ki milyen hangulatban van, milyen gondokkal érkezett, ki az, aki aznap a húzóember lesz. Aztán dolgozni kezdenek. Végigmondják a szöveget, amit persze álmukból felve is tudnak, és ha már nagyon régen játszották az előadást, lejárópróbát is tartanak – ilyenkor a színpadi mozgásokat lazán felidézve végigmennek a darabon. A ráhangolódás része, hogy a bekészített kellékeket átnézik, a „kezüik alá” igazítják.

A 2009-es ősbemutató óta 150-szer csinálták végig ezt a menetet, de Szűcs Nelli, Trill Zsolt, Tóth László és Kristán Attila egyébként is összeszokott csapat: harminc éve játszanak együtt.

*

A *Fodrásznő* története Debrecenben kezdődött. Vidnyánszky Attila 2007-ben második éve vezette a Csokonai Színházat, amikor meghívta Viktor Ryzakovot, a moszkvai Művész Színház akadémiajában a tanárát, aki a kortárs orosz dráma új vonulatát képviselő Oxigén mozgalom egyik meghirdetője, neves rendező. Itt találkozott Ryzakov a négy színésszel, akik mindannyian a Vidnyánszky által 1993-ban alapított beregszászi társulatban kezdték színházi pályafutásukat. Az orosz művész első debreceni munkája Osztrovskij drámája, *A vihar* volt, amelynek sikere után Vidnyánszky megkérdezte: mit rendezne meg a következő évadban? A rosztovi műszergyár főménökségéről újság- és drámaírássá váltó Szergej Medvegyev friss darabját, a *Fodrásznőt* javasolta, a címszerepre pedig Szűcs Nellit képzelte el.

A fodrásznő és rajongói: Szűcs Nelli, Kristán Attila, Tóth László, Trill Zsolt

*

Irina egy vidéki város fodrászüzletében dolgozik. Harminc és negyven között lehet, magányos, és nem vágyik másra, csak egy társra, szerelemre és boldogságra. Eddig nem volt szerencséje az életben: első férjétől, a részeges képzőművésztől elvált, egy esetlen tűzoltó udvarol neki, aki az oltások részleteivel traktálja és füstszagú szajrékat hoz ajándékba, és tesz neki a szépet a fodrászüzletbe betérő kuncsaftok is. De Irina Jevgenyijt szereti. A férfit egy újsághirdetésen keresztül ismerte meg, aki levelezőpartnert keresett magának, ugyanis éppen börtönben csücsül, mert megverte a feleségét. Valójában csak egy balekot keres, akit a szabadulása után kihasználhat, és bár Irina tud a férfi múltjáról, a szerelem reménye vakká teszi. A férfi kiszabadul, összeköltöznek, és a nő már terhes, amikor a férfi megfojtja. (Annyit elárulhatunk: a nő életben marad.)

A dráma alapjául szolgáló igaz történetet Medvegyev újságíróként ismerte meg. Amilyen tragikus a cselekmény elmond-

va, az előadás maga igencsak mulatságos, abszurd, valójában egy „monológ”: minden, ami a színpadon megelevenedik, Irina fejében történik.

Az előadás elején például három tűzoltó jelenik meg a színen. Lejárt a műszak, zuhanyozáshoz készülődnek, és meztelenre vetkőzve elpantomimozzák az mosakodást. Háttal állnak nekünk, nézőknek, éppen annyi fény esik rájuk, hogy a férfiátsók vonalai felsejlenek. Irina a színpad előterében áll, a férfiak a háttérben – vagyis a nő szemérmesen erotikus képzeletében zajlik az esemény, a nézők a főhősnő fantáziájában megelevenedő jelenetet látják.

Az egyik előadáson öt negyvenes nő ült e sorok írója előtt, akik csitrimód kuncogva, egymást bökődve figyelték a jelenetet, közülük ketten már előre figyelmeztették társaikat a bekövetkező élményre, vagyis már látták a darabot. A nézőtérén ott ültek a szerelemre, boldogságra és finomam pajzán élményekre vágyó „Irinák”, akik együtt izgultak, nevettek, sírtak a fod-

rásznóvel. De a férfiak számára is adódik egy sor azonosulási pont. Ilyenek például az esetlen udvarlási jelenetek, kivált az, amiben Trill Zsolt kétszer mondja el ugyanazt a verset. Először iskolai szavalatként, másodjára léggitározással kísérvé rettenetes énekhangon. „Szerelmem, te vársz reám, én jól tudom, / Gyönyörű ruhában, és hiszel a csodában, / Gyűjtsd meg a fényt, mikor arra haladok, / És két hosszú du-du-dudaszó lesz a válaszom” – merthogy az epedező szerelmes tengerjáró hajóhoz hasonlítja magát, amely befutni vágyik a szerelem boldog kikötőjébe.

*

– Semmi se tetszett neki – fakad ki Trill Zsolt a tizenöt évvel ezelőtti első próbákra visszaemlékezve. Úgynevezett etüdöket (improvizációkat) készítettek a darab témáira, és Rizsakov mindennel elégedetlen volt. Egyszer aztán megkérdezte a rendezőt: ha semmi se jó, akkor *szérinte* mégis mit kellene csinálniuk. Ha én azt tudnám! – szolt a válasz. Persze Rizsakov nem

mondott igazat, mert tudta, ő mit akar, de azt szerette volna, ha a színészei magukból „kínlódnak” ki mindent, miközben ő észrevétlenül terelgeti, irányítja őket a tervezett cél felé. Régi rendezői trükk ez – ezúttal is bevált.

„Ne játssz!” – ez volt Rizsakov egyik fő instrukciója, meséli Szűcs Nelli. A rendező elképzelése szerint ugyanis nem a színészek lélektani realista játékának kell hatást kiváltania a nézőkben, mert – ahogy egy interjúban fogalmaz –, a „színház nem a valóság, hanem egyetemes játék. A rendező nem kárhoztathatja arra a nézőt, hogy csak a sötétben kukucskáljon. Az előadásnak nem a színpadon kell megtörténnie. Az izgat, azon dolgozom a színészekkel, hogy a néző a történetek résztvevőjévé váljon, hogy minden az ő fejében, szívében játszódjon le...”

A szereplők nem is néznek egymásra, amikor egymáshoz szólnak, hanem kifelé, a nézőknek beszélnek, hogy bennük – fejükben és szívében – álljon össze a jelenet és szülessen meg annak érzelmi intenzitása. Ezért van az, hogy a *Fodrásznő*ben nem „átéléssel” mondják a szövegeket, hanem szinte csak „közlik”, „felmondják” a szereplők mondandóját, ettől lesz egyszerű pergő és groteszk az előadás hangulata.

„A rendezés – vallja Rizsakov – egy olyan bonyolult partitúra létrehozását jelenti, amelynek a hang, a fény, a zenei és színészi gesztusok összehangolásával létrehozott térében a szöveg áll az első helyen, mert a szó az, ami végtelen.”

– Csak akkor működik az előadás, ha azt a partitúrát, szabályrendet, amit Rizsakov kitalált, pontosan betartjuk. De éppen az benne a játék színész és rendező között, hogy a magunkra vett szigorú keretek között hogyan találjuk meg a szabadságukat – mondja Trill. Kristán hozzáteszi, hogy a rendező nem szívesen látná, amikor néha szabadjára engedik magukat – amit egyébként a darab felépítése, a színészi játék keretek között tartott szabadsága és persze az előadás groteszk hangneme meg is enged.

Rizsakov – ahogy ez a vendégrendezők esetében lenni szokott – időről időre eljön, „rendbe teszi” az előadást, a vadhajátásokat lenyírbálja.

*

Lehet, hogy időnként a legmagasabb művészeti szempontok sérülnek, amikor egy-egy poén „elfajul”, de a közönség díjazza, ha rajtakapja a szerepükből kiseső színészeket, amikor egymást is megnevettetik. Egyszer az előadás vége felé egy bakin ők maguk is annyira nevettek, hogy tulajdonképpen egy pillanatra félbeszakadt az előadás. De mivel akkorra a közönség már érti és élvezi az előadás működési rendjét, ezért belefér, ha ilyenkor azt mondják: na jó, akkor ezt a jelenetet kezdjük előlről. De azt a trükköt is bevetik, amikor úgy válnak civillé a színpadon, hogy az valójában a szerep része, és a néző lehiszi, hogy a színészek most valóban civilek.

Van, amikor a nézők teszik próbára a színészek „tűróképességét”. Az ügyészt alakító Tóth László felidéz egy esetet. Irinával frizurát igazított, és közben elmeséli, hogy megvádolt egy gyilkost, aki levágta a felesége fejét. Azt mondja, túl sokat beszélt. Sima köztörvényes ügy. Hirtelen felindulásból kifolyólag. A fickó sírt a bíróságon, azt mondta, véletlenül történt, azt mondta, hogy akkor is szereti, húsz évet éltek le együtt, és egyszer sem veszekedtek. Az ötödik sor közepén ült egy hetvenes házaspár, és a férfi nyugodtan, de jelentőségteljesen ránézett a feleségére, aki szenvtelen arccal meredt a színpadra. Belül pukkadoztak a nevetéstől, de az effélére nem szabad reagálni, játszani kell tovább.

És persze van, akinek nem jön be az előadás humora, aki egyetlen mosoly nélkül, feszengve ül, és tanácstalanul pillongat körbe a sok nevető, feszülten figyelő néző között: „Jézusom, hova kerültem?!”

*

A *Fodrásznő* első előadása elmaradt. Trill négy nappal a bemutató előtt leesett a díszletfalról, eltört a könyöke, így csak hónapok múlva, 2009 májusában tartották meg a darab magyarországi ősbemutatóját. Az esemény „komótos siker volt”, semmi eufória, emlékeznek a színészek, de az azért hamar kiderült, hogy vannak visszajáró nézőik, kis fanclub jött létre, ami a siker egyik jele. Az áttörést aztán a Pécsi Országos Színházi Találkozó, a POSZT hozta el.

„Jó a darab is, egyszerű, és aztán mégsem egyszerű, köznapi, és aztán mégsem köznapi. Jó a rendezés is, de amitől ámulni kell, az Szűcs Nelli és Trill Zsolt. Teljes odaadás, föloldódás, kompromisszumok nélküli színészet, egész testet, lelket, valót odadobnak a szerepekért. A néző csodálja őket, titkon irigylí is, hogy ők megtalálták azt, amiért érdemes mindent odaadni... Trill Zsolt és Szűcs Nelli előadásában még a telefonkönyvet is szívesen meghallgatnám...” – írta Fáy Miklós kritikus, aki 2010-ben a POSZT válogatója volt. Százhusz megtekintett előadás közül a debreceni *Fodrásznőt* is beválasztotta a versenyprogram tizennégy előadása közé. Megkapták a legjobb előadás díját (vagyis a fődíjat), Szűcs Nelli pedig a MASZK Színházegyesülettől a legjobb női alakításért járó elismerést vehette át. A pécsi siker a színésznő számára számos női kritikus rajongását is elhozta, és az előadás „beindult”.

*

A vidéki színházakban a műsorra tűzött előadások „feladata”, hogy az évad tucatnyi bérletes előadását kiszolgálják, és ha sikeres a produkció, pár bérleten kívüli alkalmat is be lehet csempészni az adott évad műsorába – így a város minden színeszterető nézőjének alkalmá nyílik egy sikerdarabot megtekinteni. Ritkán esik meg vidéken, hogy egy előadást évekig „életben tartsanak”, az pedig csak kivételes eset, hogy nemzetközi karriert is befusson, mint a *Fodrásznő*. Jártak a sepsiszentgyörgyi REFLEX Nemzetközi Színházi Biennálén (ahová fesztiválnyerter előadásokat hívtak), eljutottak Oroszországot legjelentősebb színházi fóruma közül a jaroszlavi Volkov Fesztiválra, amelynek témája „Az orosz dráma a világ nyelvein” volt. A minszki Panorama Fesztiválon ezer néző ünnepelte a produkciót, megfordultak a Kijevi GogolFesten, Ukrajna rangos összeművészeti seregszemléjén is. Algériában a szervezők figyelmeztették őket, hogy meztelenségről szó sem lehet, a zuhanyjelenet alsógatyában abszolvátták, az előadás közepéig a nézők csendben voltak, „mi lesz ebből?” néztek a színészek kérdőn egymásra, mignem eljött a diszkójelenet, amikor egy pillanat alatt felszabadult a közönség, és jópáran tánca is perdültek. Utána vörös szőnyegen vonultak ki a színházteremből, és akkor látták csak, hogy kint egy kivetítőn még több százan nézték az előadást.

És eközben bejárták az országot az Ördögkatlantól Vámspércsig, és határon túli magyar színházakban is felléptek. A Debrecenből 2013-ban a Nemzetibe igazoló Vidnyánszky Attila ezt a darabot is „magával vitte”, amely azóta havonta-kéthavonta látható Budapesten.

Így jutottak el a kivételes 150. előadásig 2024 májusában. A kis ünnepségen nem is egy olyan egykori néző mesélt arról, hogy már a lányával, fiával is megnézte Irina és a négy tűzoltó történetét.

*

Tizenöt év alatt százötven előadás – soknak hangzik, de valójában nem az, mondják a színészek. Volt olyan év, amikor egyszer sem adták. A kérdés ilyenkor az, hogy egy-egy hosszabb kihagyás után fel tudnak-e újra pörögni. Azért ebben van némi rutinjuk, hiszen a beregszászi társulat *Tótékja* például húszéves, de még ennél is „öregebb” a *Csehov egyfelvonásosok* című előadás.

– Nagyon fontos, hogy mi négyen, akik életünk nagyobbik felét együtt töltöttük a színpadon, közösen játszhatunk. Értjük és szeretjük egymást, és nem kell finomkodunk vagy tapintatosan célozgatnunk, hanem nyíltan tudunk beszélni, ha valaki hibázik. Ha valakinek gondja van, a többiek kihúzzák a gödörből. Ez az, ami megment, kiségit, tovább lendít bennünket – mondja Kristán Attila. Abban mindannyian egyetértenek, hogy stabilitást is ad egy olyan szerep, amit sokszor játszhattak, amit mindenféle körülmény között előadtak már, tudják, hogy „itt” biztonságban vannak, mert már sokszor sikerült. A színészeknek mindig újabb és újabb szerepeket kell próbálnia, újabb és újabb előadások jönnek, és van, ami hamar megbukik, van, ami csak egy rövid szériát fut. De ők négyen tudják, számukra van egy biztos pont, a *Fodrásznó*. A tét persze az, hogy ebből ne valami unott rutin legyen, mondják, aztán szokás szerint elviccelik a dolgot.

– Meg aztán öregsünk is! Ami persze javunkra válik!

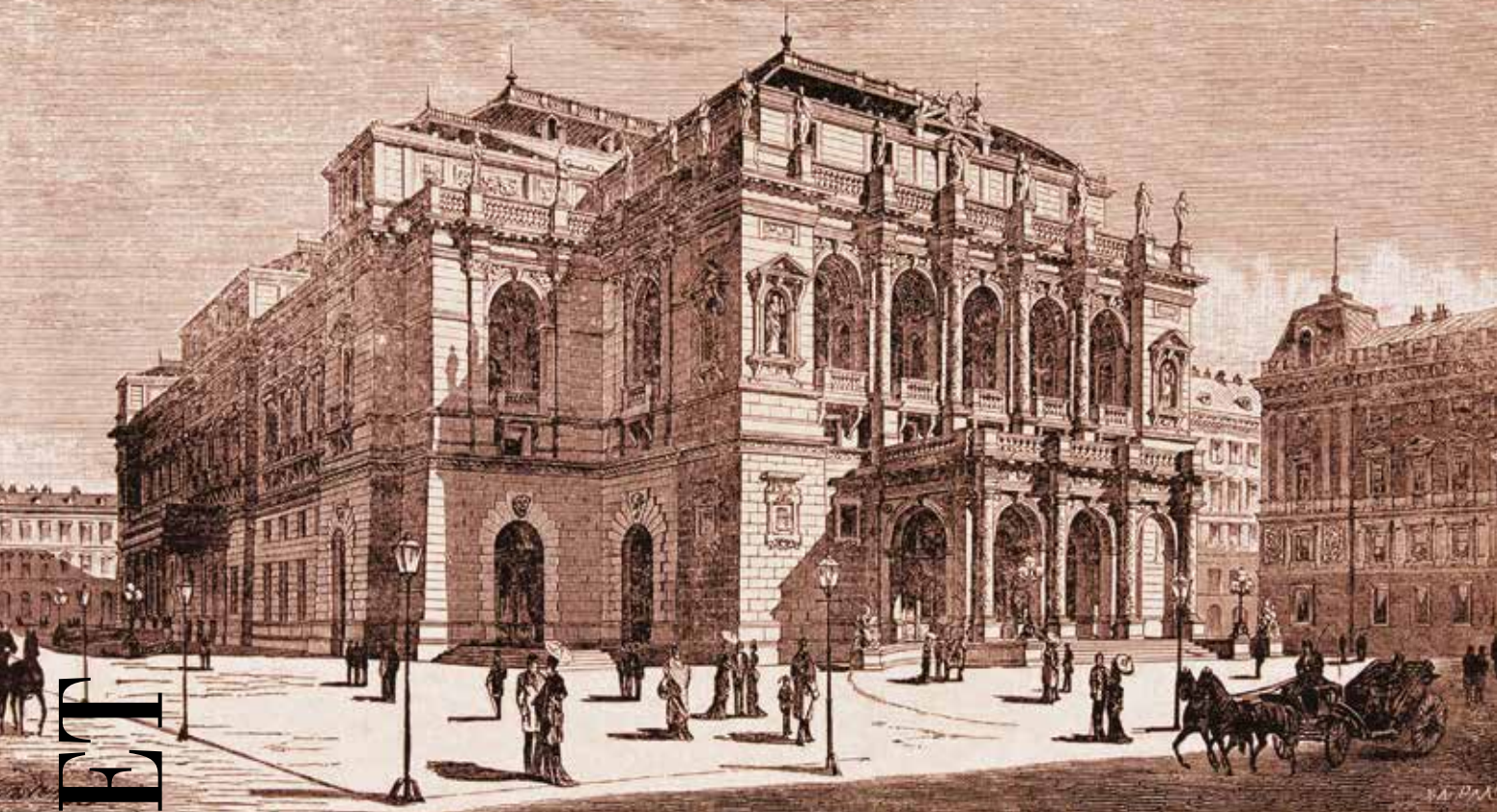
Ez persze csak rájuk, az előadás három férfi színészére igaz, és ugratják a címszereplő Szűcs Nellit: ő semmit se változott.

– A lényeg – fordítja újra komolyra a szót Nelli –, hogy ugyanabban a tempóban kell játszani, mint annak idején, amikor harmincöt évesen elkezdtük. Ebből nem szabad engedni, mert ha lelassulunk, az előadás szétesik, ellaposodik. Voltak kétségeim, amikor pár éve a csípőműtét után kellett újra színpadra állnom, hogy fogom-e bírni. De szerencsére mindent úgy tudok csinálni, mint régen. Sok nagyszerű nőt alakítottam a pályám során, de Irina igazán az enyém, velem együtt öregedett, de megőrizte naiv hitét a szerelemben. Egy ilyen szerep különleges adomány az élettől. Ha egyszer vége lesz, mert egyszer minden szerepet el kell engedni, egy kicsit bele fogok halni. De amíg lehet, amíg bírjuk, játszani kell! Ha este kiállsz a színpadra, nem hivatkozatsz az előző 150 előadásra, és arra sem, hogy na, majd legközelebb. A színházban mindig csak a „most” van. A nézőnek is, nekünk is csak az aznapi *Fodrásznó* számít.

KORNYA ISTVÁN

| fotók: Eöri Szabó Zsolt

Podmaniczky sokat tett az 1884. szeptember 27-én átadott Magyar Királyi Operaház felépítéséért is – éppen azért, hogy a Nemzeti kizárólag a drámai „műág” otthona lehessen

Az aranykor intendánsa

200 éve született Podmaniczky Frigyes, aki tíz éven át sikeresen vezette a Nemzeti Színházat

A színházi élethez nem volt kötődése, a kormányzat éppen ezért bízott benne. Azért küldték a Nemzetibe, hogy tegyen rendet a veszteséges és tekintélyét vesztett teátrumban. A megbízatást túlteljesítette: megteremtette a művészeti aranykorhoz szükséges intézményi feltételeket. 200 éve született Podmaniczky Frigyes, az extravagáns főúr, a sikeres városfejlesztő, „Budapest vőlegénye”, aki egy évtizeden át a Nemzeti alázatos „ügyintézője” volt.

A Nemzeti Színház 19. századi történetében egy politikai aktus hozott döntő változást. A kortársak fúzióknak nevezték azt a fordulatot, amikor 1875. március 1-jén a kiegyezést addig kifogásoló balközép ellenzék Tisza Kálmánnal az élén egyesült a Deák-párttal, s megszületett a Szabadelvű Párt. Másnap báró

Wenckheim Béla vezetésével megalakult az új kormány, s ebben a testületben Tisza lett a belügyminiszter. Mivel pedig a színházi ügyek akkoriban – egészen 1907-ig – ehhez a tárcához tartoztak, rá várt a feladat, hogy számos egyéb megbízatása mellett a Nemzeti Színházban is rendet tegyen.

AZ ELŐZMÉNYEK: MÉLYPONTON

A Nemzeti Színházban gondok elsősorban a rossz gazdálkodásból fakadtak. Báró Orczy Bódog zeneszerző, aki 1870 és 1873 között volt – intendánsi címmel – a színház igazgatója, elsősorban az operaegyüttest igyekezett európai színvonalúra emelni, s a bécsi udvari opera példája lebegett a szeme előtt, de semmi érzelme sem volt a magyar dráma s a magyar zene iránt, és csaknem mindenben szakított a Nemzeti Színház addigi hagyományával – ráadásul a költségvetés is felborult, s hiába kerestek jól az énekesek, a drámai művészek szembe fordultak a direktorral. Az igazgató odáig ment, hogy egy bécsi vendégének elől a drámai személyzetet sértegette, akik a belügyminiszterhez intézett emlékiratban kijelentették, hogy erkölcsi lehetetlenség tovább a Nemzeti Színháznál maradniuk. A botrány miatt Orczy 1873-ban lemondott. Az igazgatói székben Szigligeti Ede lett az utódja, aki nemcsak neves és termékeny színműíró volt, hanem voltaképpen már az 1850-es évektől ő irányította a színház munkáját mint teljhatalmú titkár, rendező. Ám a nehézségeken Szigligeti sem tudott egykönnyen úrrá lenni...

Az intézmény helyzetét Beöthy Ákos ellenzéki képviselő így jellemezte 1875. március 15-én a parlamentben: *„egyetlen egy díszlet és jelmez nem olyan, aminőnek lenni kellene; az előadásoknál a szerep-nem tudások vannak napirenden, és ami a legrosszabb: az intézetnél majdnem egészen kiesett a fegyelem érzete, amely nélkül a vezetés, a szellemi és művészi vezetés képtelenség. [...] Egyszóval, tisztelt ház, a Nemzeti Színház ma nem emeltyúje a nemzeti közművelődésnek.”*

EGY MEGBÍZHATÓ OUTSIDER

A megoldásról a belügyminiszter határozott gyorsasággal gondoskodott: 1875. március 21-én báró Podmaniczky Frigyes országgyűlési képviselőt, a Budapest városfejlesztési terveit irányító és felügyelő Fővárosi Közmunkák Tanácsának alelnökét kinevezte a Nemzeti Színház miniszteri biztosának. Podmaniczkyknak korábban nem volt kapcsolata a színházzal, nem ismerte a művészeket, így nem kellett attól tartani, hogy a klikkek megszüntetése helyett maga is valamely csoport tagjává válik. Tisza Kálmán abszolút megbízott benne; tudta, hogy mindig a kormányzó Szabadelvű Párt érdekeit szem előtt tartva hozza meg döntéseit. A báró a közmunkatanács élén már bizonyított, s népszerű embernek számított: *„A képviselőházban elegáns szónoklata, mindig lovagias, igazi gentleman-like föllépése, s minden tárgynak, melyhez hozzászólt, alapos ismerete csakhamar a kitűnőségek sorába emelte, és pártkülönbség nélkül mindenkinek szeretetét és becsülését megnyerte számára”* – írták róla a Magyarországi és a Nagyvilág című lapban.

BÁRÓ PODMANICZKY FRIGYES

1824. június 20., Pest – 1907. október 19. Budapest

Jogot végzett, 1843-tól tevékenyen részt vett a közéletben. Volt vármegyei hivatalnok, felsőházi tag, a szabadságharcban huszárkapitány, regényíró és lapkiadó, az evangélikus egyház ügyeinek intézője, 1861 és 1906 között országgyűlési képviselő, 1875 és 1886 között a Nemzeti Színház intendánsa. A Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjai közé választotta. Az extravagáns öltözékei miatt „kockás bárónak” nevezett Podmaniczky „főműve” a Fővárosi Közmunkák Tanácsában betöltött alelnöki tiszte volt. Elévülhetetlen érdemei voltak a sugár- és körútjaival, rakpartjaival, hídjaival ma ismert város létrejöttében. Ezért adta Krúdy Gyula az agglagényéletet élő városfejlesztőről szóló regényének ezt a címet: Budapest vőlegénye.

Podmaniczky nagy kedvvel látott munkához, s két hónap múlva már részletes jelentésben számolt be arról, hogy az új évad költségvetésében milyen takarékosági intézkedéseket vezetett be, s hogyan képzelte el a színház gazdaságos üzemmenetének biztosítását. A legfontosabb rendelkezésével a díszletekre és jelmezre előirányzott költséget megfeleltette, s az előadások napi költségeire szánt összeget jelentősen megnyírta. Emellett igyekezett a művészek szerződtetését az anyagi lehetőségekhez igazítani. A pénzügyi stabilizáció mellett legfőképpen arra törekedett, hogy a színház a nézőknek kényelmet

Jászai Mari Évát játszotta a Tragédiában

Márkus Emília
a Letoriéres című francia vígjáték címszerepében

és élvezetet nyújtson. Kifestette az előcsarnokot és a páholyfolyosókat, csökkentette az állóhelyek számát, a nézőtéri személyzetet egyenruhába öltöztette. Az elért eredmények nyomán nem lepett meg senkit a Budapesti Közlönyben megjelent hír, mely szerint Ferenc József 1875. évi június hó 25-én a belügyminiszter „előterjesztése folytán báró Podmaniczky Frigyes, a fővárosi közmunkák tanácsa alelnökét, ezen minőségében meghagyása mellett, a magyar nemzeti színház intendánsává” kinevezte.

„MŰÁGI” KONKURENCIÁK

Az új feladatkör betöltését a Nemzeti Színház 1875-ös szabályrendelete tette lehetővé, melyet az 1873-ban összehívott színházi ankét dolgozott ki. Ezt a testületet azért hívták létre, hogy az opera és a dráma szétválasztását megoldja, mert a közvélemény minden baj legfőbb okát abban látta, hogy a nemzetközi operával szemben háttérbe szorul a nemzeti dráma. Ez az ankét javasolta, hogy a két „műág” működjön egymástól teljesen függetlenül, külön költségvetéssel, külön szakigazgatóval, s a szakigazgatók fölött egy felelős intendáns döntsön a gazdasági és adminisztratív ügyekben.

Podmaniczky emlékiratában felidézte, hogy a lehető legrosszabb pillanatban lett az állami intézmény vezetője, hiszen ekkor nyílt meg a Népszínház (amely később, 1908 és 1965 között, az épület felrobbantásáig a Nemzeti Színház otthona lett). A Népszínház jóval előkelőbb nézőterével és az Európát már meghódító operettek bemutatásával átcsábította a nézőket: „elképzelteti a tisztelt olvasó, mily világ lebetett akkoron, mikor szinte szégyellte a közönség nagy része a Nemzeti, s nem a Népszínházba járni; mikor csak a legcsökönyösebb törzsvendégek lézengtek nálunk; mikor a Borsszem Jankó egész örömmel jelenthette akárhányszor: tegnap este a Nemzeti Színházban ismét több ember volt a színpadon elfoglalva, mint közönség a nézőtéren” – olvasható Podmaniczky Frigyes *Naplótöredékek* című emlékezésében.

Aztán a közönség mégis visszatért, mert Podmaniczky nagyon határozottan kiállt elhatározása mellett, amiről visszaemlékezésében így ír: „a Nemzeti Színházat mindenekelőtt mint drámai műintézetet lábra kell állítani, függetleníteni s önállósítani – ez lévén mindenekelőtt lerovandó tartozás a hazai nyelv, művészet és irodalom irányában, melynek teljesítése szerintem elmaradhatatlan kötelességévé vált annak, aki e műintézet vezetésével meg leendő bízva. E tekintetben habozni bűn lett volna, mert bármint fogjuk is fel a közönség ízlését, igényeit vagy vágyait, mégis tagadásba venni azt nem szabad semmi szín alatt soha, hogy a Nemzeti Színház egy, az ország által a színművészet s irodalom fejlesztésének szent csarnoka, amelyben bármely más műfaj csakis mint vendég s ideiglenes segédeszköz – amire a drámai szaknak akkoron nagy mérvben szüksége volt – tekintendő s kultiválandó.”

A színház vonzerejét az is növelte, hogy 1875-ben a mai Rákóczi út és a Múzeum körút sarkán álló, 1837-ben megnyitott Nemzeti Színház homlokzata Szkalnitzky Antal tervei szerint megújult; 1882-ben pedig, okulva a bécsi Ringtheater 1881-es leégésén (a szerencsétlenségben legkevesebb háromszázkilencvenen lelték halálukat, minden idők egyik legsúlyosabb színházi katasztrófájaként tartják számon), az épület belső átalakítását is elvégeztette. Elkészült a vasfüggöny, az új zsinórpadlás, tűzcsapokat létesítettek, vészkijáratot alakítottak ki. A nagyobb biztonságot jelentő átépítéssel a nézőtér befogadóképessége ugyan 1672 főről 966 főre csökkent, de arra is voltak az intendánsnak érvei, hogy nemcsak a bevétel számít: „A társas összetartozandóság, a közönség egymás iránti rokonszenve, a tisztességes magavisélet, az előadás iránti való érdeklődés csak kisebb méretű színházakban ké-

Paulay Ede, akit Podmaniczky tett igazgatóvá

pes lábra kapni.” Egy év múlva, 1883 augusztusában bevezették a villanyvilágítást, ami európai viszonylatban úttörő technikai fejlesztésnek és szenzációnak számított.

RENDET TETT ÉS PÉNZT HOZOTT

Podmaniczky intendánsága idején a Nemzeti Színház igazgatója Szigligeti Ede 1878-ban bekövetkezett halálával Paulay Ede lett, aki a Nemzetinek színésze, majd drámai igazgatója és főrendezője is volt. Mindkettő teljesen művészi feladatának élhetett, nem kellett a gazdasági és adminisztratív teendőkkel törődniük. *„Kifelé és felfelé ő viselt minden felelősséget, ő fogott fel és háritott el az igazgatóról minden támadást”* – írta Pukánszkyne Kádár Jolán *A Nemzeti Színház százéves története* című 1940-ben megjelent, máig alapműnek tekintett könyvében.

A Nemzeti Színház nyugodt üzemmenetének biztosításához természetesen nem lett volna pusztán elegendő a feladatra alkalmas intendáns, ha a kormány nem támogatja az új vezető törekvéseit. Podmaniczky Frigyes szerencsére kedvelt és bizalmi embere volt az 1875 és 1890 között a kormány élén álló Tisza Kálmánnak, aki 1875-től 1887-ig a belügyminiszteri tárcát is viselte. Hiába lett ráfizetéses egy-egy évad, szó nélkül kifizették a hiányt. A miniszterelnöknek 1878-ban azt is sikerült keresztülvinnie, hogy az uralkodó a szubvenció összegét évi 210 ezer forintra emelje (ami elődje, Orczy Bódog idejében mindössze 16 ezer forint volt).

Ez a támogatás lehetővé tette, hogy az intendáns a színészek gázsiját is rendezze. Végre jelentősen emelkedett a drámai művészek javadalmazása. Először hatezer forintban maximálták, majd személyi pótlékot adtak a legnagyobb fizetéshez. Prielle Kornélia 1881-ben évi nyolcezer forintot kért, ám ezt az össze-

„Kedvet éleszt, és üdvös versenyre buzdít”

Egy latin közmondás azt tartja, hogy a világ kormányzásához kevés bölcsesség kell, természetes tehát, hogy egy színház kormányzásához szintén nem sok kell. De azzal a kevéssel okvetlenül bírni kell. Midőn ezelőtt tizenegy évvel elfoglaltam intendánsi állásomat, éppen nem virágzó állapotokat találtam, de kétségbeejtőket sem, és pedig annyival kevésbé, mert műintézetünk (persze még akkor drámai és operai együtt) oly kiváló művezetők és művészi tehetségek birtokában volt (most is megvannak), hogy mi sem látszott könnyebbnek, mint azokkal boldogulni. Feladatom mindössze abból állott, hogy e képességek érvényesülését elősegítsem, hogy egészséges szellemet honosítsak meg az intézet körében, mely kedvet éleszt, és üdvös versenyre buzdít mindenkit. Mióta például Paulay igazgató lett, valódi szentségtörésnek tartottam volna artisztikus intézkedéseibe magamat beleártani. Függetlenül engedtem, hogy kiváló képességeit, mellyel csak nemes ambíciója tud versenyt tartani, a Nemzeti Színház, és így színművészetünk érdekében érvényesítse.

részlet Podmaniczky Frigyes
Naplótörödékek című munkájából.

get Podmaniczky nem tudta biztosítani, helyette életfogytiglani szerződést, tiszteleti tagságot kínált. (Ebből lett később az örökös tagság, amely a legkiválóbb művészeknek életük végéig megélhetést biztosított.)

NEKI KÖSZÖNHETJÜK PAULAYT

„Shakespeare-t vagy nagyon kitünően kell adni, vagy sehoggy. De adni kell.” Podmaniczky Frigyesnek tulajdonítják ezt a szállóigévé vált mondást, melyhez hosszú ideig minden magyar színidirektor tartotta magát. Ez a kijelentés arra emlékeztet, hogy Podmaniczky nemcsak a színház adminisztratív ügyeit vitte, hanem a műsor összeállítását is figyelemmel kísérte. De hatalmával sohasem élt vissza. *„Feladatom mindössze abból állott, hogy a képességek érvényesülését elősegítsem, hogy egészséges szellemet honosítsak meg az intézet körében, mely kedvet éleszt, és üdvös versenyre buzdít mindenkit”* – írta emlékiratában. Pukánszkyne szerint: *„Nem volt bürokrata. [...] Sima volt és diplomata, de ha kellett, gerinces és szókimondó, s ehhez a szókimondáshoz mindig megtalálta a kellő formát. A rendeletek betűjébe nem ragaszkodott, meleg emberiséggel tölthette meg. A színház alkalmazottaival való érintkezésben túlment a kötelező udvariasságon. [...] Tapintat, ügyesség és szeretetreméltóság: ez az ő hosszú és zavartalan intendánsi korszakának a kulcsa.”*

Podmaniczky különösen Csiky Gergely temesvári paptanár színpadi megjelenését gondolta jelentős eredménynek; az

Mindenki szerette

1875-től tíz álló évig színházi intendáns. Még ebbe se halt bele.

A Nemzeti Színház alatta emelkedett igazi műintézeté a derék Paulay segédkezésével. Általában minden kötelességét a naivitásig híven teljesítette. És semmi tehertől nem riadt vissza, a mit vállalra raktak. Már pedig sokat raktak még azután is. A hol pusztán tiszta kéz kellett – »bizzuk Podmaniczkyra«, a hol megfeszített erővel kellett dolgozni: »talán elvállalná Podmaniczky«. Elnöke lett az »Adriá«-nak (ez volt a kenyérkereseti állása), viselte a szabadelvűpárt elnökségét. Megszakítás nélkül tagja volt a képviselőháznak s 1875 óta egész Bánffyig ő vezette a választásokat. De ő mindezeket nem ambicionálta, csak kötelességből tűrte, utóljára már annyi munkát raktak rá, hogy nem is tudta számon tartani tisztségeit.

Minden dolgaiban pedáns volt és hajszálig pontos, mint a gép. A reggelinél, ebédnél, a hivatalban nap-nap után ugyanazon órában és percben jelent meg. Bátran utána igazíthatta óráját az utcák népe. (...)

Nagy szónok nem volt, de értelmes fej, előrelátó politikus se volt, de nem is játszott magát annak, nem volt semmi egyéb, csak egy jószágos ember, a kinek a szive meglágyult mindenkinek a bajján, a ki undorodott a stréberektől és a telhetetlenektől (s mégis ilyenek közt is kellett élnie). (...)

Végtelenül tisztelt alak volt, hozzá hasonló alig maradt. Mindenki szerette. Még az ellenzék is kímélte, még a sajtó is.

Mikszáth Kálmán megemlékezése a Vasárnapi Ujságban Podmaniczkyról halálakor.

újabb, eredeti színműirodalom megalapítójának tartotta. Csiky volt az első alkotó, akit nemcsak a Magyar Tudományos Akadémia tagjai ismertek el díjakkal, színpadi művei sikert arattak a közönség körében is. Ezzel szemben furcsa, hogy Podmaniczky naplójában nem jegyzett fel semmit Paulay nagy vállalkozásairól: Vörösmarty Mihály *Csongor és Tünde* című művének és Madách Imre *Az ember tragédiája* című drámai költeményének ősbemutatóiról; a nagyszerű rendezésről, a művészek kiváló játékáról. Talán azért, mert nem volt valami nagy bizalma a *Tragédia* sikeréhez, és a hagyomány szerint a színdarab kiállításának költségeire mindössze ezeröttszáz forintot biztosított. (Összehasonlításul: Orczy Bódog 1870-ben ötezer forintért készítettett új díszleteket a *Faust*-operához.) Podmaniczky egyébként a díszlet szerepéről határozott véleményt fogalmazott meg már 1875-ben. Nem pártfogolta, hogy a színház-művészek az egész világon »rendkívüli fényes kiállítások által kívánták a közönség lázas ingerlékenységét kielégíteni». Szerinte ez »az ízlés megrontását, s az idegek túlfeszítése által a művészetre veszélyes visszahatást, azaz elaléltást idézett elő».

Paulay Ede egyértelműen intendánsának köszönhetette, hogy 1878-ban drámai szakigazgató lett, aki felterjesztésében így indokolta döntését: »Paulay a legelső s legfőbb kellekkel, a műveltséggel bír mindenekelőtt, a színpad körül vannak bő elméleti és gyakorlati ismeretei, személyzetünk túlnyomó része őt kedveli, szereti, s alatta örömmel dolgozik [...]»

És ezzel kezdetét vette a Nemzeti Színház aranykora.

Paulay vidéki évek színészi és rendezői gyakorlatával a háta mögött sikeresen újjátotta meg a repertoárt. A már említett előadások mellett nevéhez fűződik – többek között – a régi magyar drámák rendszeres, ciklusokban való bemutatása; a Shakespeare-műsor kibővítése, a német klasszikus szerzők felfedezése, Henrik Ibsen remekeinek színrevitele. Természetesen a közönség a kortárs francia színjátékokat követelte az ismerős színészek kiváló összjátékában – s az igazgató ezt is teljesítette. Paulaynak gondja volt a színpadi fegyelem megszilárdítására, az összjáték kialakítására, a színház társulatának tudatos építésére.

Podmaniczky soha nem érezte hatalmi helyzetét a társulatot irányító szakemberrel szemben. Hosszú ideig segítette Paulay munkáját, mert azt tartotta a legfontosabbnak, hogy a Nemzeti Színház visszatérjen eredeti hivatásához: vegyen részt a közönség nevelésében, a nemzeti érzés ébrentartásában, a magyar nyelv ápolásában. Azt azért nehezményezte, hogy minden eredményt Paulaynak tulajdonítottak, s hamarosan maga Paulay is azt gondolta, hogy már nincs többé szükség azokra, akik eddig támogatták.

Podmaniczky Frigyes fontos szerepet vállalt az opera önállósításában is – éppen azért, hogy a Nemzeti kizárólag a drámai »műág» otthona lehessen. Sokat tett az 1884. szeptember 27-én átadott Magyar Királyi Operaház felépítéséért, amelynek szintén az intendánsa lett.

Az elért eredményeket azonban csak rövid ideig élvezte, mert 1886. január 2-án – a közvélemény legnagyobb sajnálatára – mindkét megbízatásáról lemondott. Úgy érezte, hogy elvégezte azt a feladatot, amelyet vállalt: mindkét intézmény kivívta helyét a magyar művészeti életben. Volt azonban más oka is. Az akkor 62 éves Podmaniczky anyagi viszonyai – öregkorára előre tekintve – nem engedték meg, hogy csak állami hivatalban maradjon (a Közmunkák Tanácsában egészen 1905-ig dolgozott), s kénytelen volt elfogadni az Adria Biztosító jól fizető ajánlatát. Színházszerepete azonban élete végéig megmaradt.

GAJDÓ TAMÁS

| fotók: OSZMI

← ← **Történelmet írunk.**

A Múlt-kor történelmi magazin aktuális számát keresse az újságárusoknál vagy fizessen elő kedvezményesen!

bolt.mult-kor.hu

magazin ← társasjáték ← könyv ← puzzle

Bele kell halni

A darab szerint Alajost vesegörcs gyötri.

Még isteni szerencse, hogy az Alajost alakító színésznek magának is voltak vesegörcsei. Nem is kevés, nem is akármilyen: kalcium-oxalát-dihidrát köve van a hitványnak, ami a mocsakbakk közül való; az egyáltalán nemgusztta kövek kristályosan csapódnak ki a vesében, hogy a húgyvezetékben a hólyag felé utazván rettenetesen és görcsösen kapaszkodjanak (a húgyvezeték igen hosszú, tele van ideggel, egy élmény belekarmolni, már persze csak ha vesekő az ember), és akkor hol van még a vége! Már mint az utazásnak, és az Alajost alakító színész fájdalmainak.

Az Alajost alakító ifjú színész (na jó, ez így nem fog menni, kérem: mostantól legyen neki rendes neve – mivel szeretett magára Mel Gibsonként gondolni, nem tudjuk, miért, hívjuk Mel Gibsonnak, hogy a továbbiakban könnyebben tudjuk hivatkozni rá), Mel Gibson szeretett volna mély benyomást tenni a közönségre: abban reménykedett, hogy egy jó alakítással örökre beírja magát a színházkedvelő úri népek szívébe és emlékezetébe.

Ugyanakkor ezzel a fájdalomalakítással kapcsolatban nem volt semmiféle ötlete: először arra gondolt, hogy hangosan jajgatni fog, a földön fetreng és kerek-körbe csúszik (mászik), éppen úgy, ahogy a való életben is szokta csinálni, mikor rátört a görcs, de ezzel elsősorban az volt a baj, hogy a való életben is szokta csinálni, mikor rátört a görcs, akkor meg mi benne a színészet (avagy a színészkedés)?!, másrészt meg az, hogy bár hitelesnek hiteles (színészi és szenvedői szemmel nézve mindenképpen) az alakítás, a közönség szemében könnyen ripacszkodásnak tűnhet, amitől Gibsonunk, na jó, Melünk ugyancsak irritózott, mint *A passió* ördöge a szenteltvíztől, vagy valami ilyesmi.

A második gondolata az volt, hogy a híres nyugat-európai iskolák tanításai szerint bejön a színpadra, és „eszkörtelenül” játssza el a fájdalmat (meg a vesegörcsöt), azaz unott arccal, felsőséges göggel kitekint („kitekint”) a nézőtérre, miközben egy másik szereplő megkérdezi tőle, miszerint: mi van veled, Alajos, csak nincs már megint vesegörcsöd?!, mire ő érett értelmiségi sóhajjal, tartását, egyenes gerincét fel nem adva közli vele, misze-

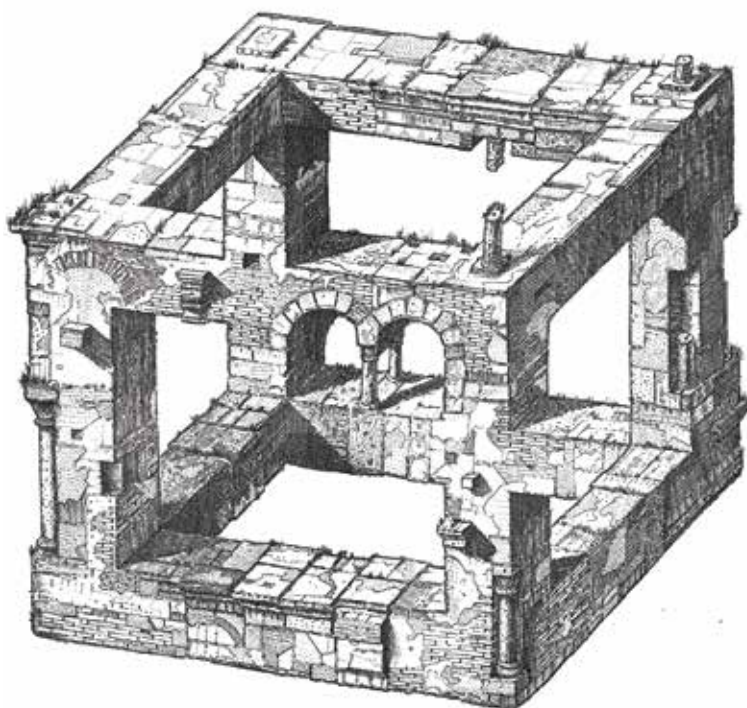
rint: de. Ezzel a megoldással azonban szintén több baj is volt: egyfelől a szövegben nem volt benne a mi van veled, Alajos-sor, és bár mostanában nagy divat mindenféle marhaságot beleírni a klasszikusok műveibe, ez a dramaturg és ez a rendező ilyesmire a legkevésbé sem mutatkozott hajlandónak; másfelől a nyugati iskolák „eszkörtelen” játékának is megvoltak a maga ellenzői a nézők között, és hiába magyarázta M. L. a kocsmában részegen, hogy a legjelentősebb (egyébként) filmes szcéna, mióta színjátszás létezik, Javier Bardem alakítása a *Nem vénnek való vidék* benzinkutas jelenetében, senki nem hitt neki, csak legyintettek. (Persze, nem lett volna ekkora a pofájuk, ha a jólfésült, eszelős tekintetű Anton Chigurh éppen velük szemben áll meg, kezében a gázpalackkal/sűrített levegővel működtetett szögbelövővel, és kéri meg őket, hogy szíveskedjenek kicsiny ideig mozdulatlan maradni.)

Jó dolog tehát az eszkörtelen játék, de csak ha más nincs, és ne legyünk naivak: a rossz színész, a kezdő színész és a soha nem színészkedő színészaspírás is először az „eszkörtelen” játékot tanulja meg/műveli; olyasmi ez, mint költőknél a szabadvers, az bezzeg meggy minden hülyének, miközben a fincsi alkaioszi strófat megtanulni bűdös nekik. Grrr!

A próbafolyamat haladt, de a vesegörcsjelennel senki nem volt elégedett, legkevésbé Melke Gibsonka. A többi elégedetlen, mivel belátó ember volt, belátta, hogy amíg nem tud jobbat mondani, addig ezt a kis jelenetet (és benne Melt, a Gibsont) nemigen szidhatja az erőtlen szcenáért, de arra gondoltak, hogy majd csak elcsúszik a többi probléma mellett, mert volt elég. (Anitának például szülnie kellett a színpadon, és nem vesekövet.) De a mi Gibsonunk nem érte be ezzel az olcsó vigasszal, és bőszen elégedetlenkedett a saját teljesítménye miatt.

Persze mindannyian voltunk már úgy, hogy elégedetlenkedtünk a gyenge teljesítményünk miatt (önök, kedves uraim, az ágyban nyújtott teljesítményük miatt, én meg például a futópádon művelt kocogásom miatt), aztán mégsem tudtunk semmit csinálni (önök, uraim, nem bírták húsz másodpercnél tovább, és hát valljuk be, én sem, csak én a kocogást, heló!), aztán mégsem tudtunk csinálni semmit. (Illetve önök, uraim, még

**„Először arra gondolt,
 hogy hangosan jajgatni fog,
 a földön fetreng és kerek-
 körbe csúszik (mászik),
 éppen úgy, ahogy a való
 életben is szokta csinálni,
 mikor rátört a göres, de
 ezzel elsősorban az volt
 a baj, hogy a való életben
 is szokta csinálni, mikor
 rátört a göres, akkor meg
 mi benne a színészet (avagy
 a színészkedés)?!**

Orosz István grafikája

próbálkoztak, maszatoltak és kínlódtak, de én kifeküdtem a pocakomra, mint egy döglött béka, csak éppen hasra, és szuszogtam levegőért kapkodva.) Bizony, sokkal gyakoribb az ilyesmi, mint gondolnánk.

De éppen ez vitte előre a világot a történelem során, tudniillik az elégedetlenség (nem pedig a gyenge, ágyban nyújtott teljesítmény, kedves uraim, vagy éppen a futás, ami hasznos ugyan, de szégyen, kedves én). Sajnos, ebben az esetben nem ez történt... ahogy közeledett a bemutató napja, mindenki egyre frusztráltabbá vált; már Anita is megszült minden gond nélkül, csak ez a béna Mel GipszJakab nem tudott mit kezdeni a vesegörcsrel.

Idősebb, tapasztalt kollégákhoz fordult, akik hosszan elnéztek a távolba, és mikor végre Gibsi is odanézett, gyorsan leléptek. Fiatal – még nála is fiatalabb –, vehemens főiskolásokhoz fordult, akik kifejtették, hogy mindenkinek le kéne verni a veséjét életében egyszer, akkor bezzeg megtanulnák mi az alázat! Mel el is csodálkozott, mekkorát változott pár év alatt a színészmesterség.

És eljött a bemutató napja.

Ment a színészi játék, hersegett a popcorn a nézők foga alatt (most csodálkozhatnak önök is, mekkorát változott pár év alatt a színészmesterség), közeledett a jelenet, amelyben Gipsznek fel kell kapnia egy lavórt a földről, hozzávágni a falon függő puskához, majd lemenni vesegörcsbe, és senki sem tudta, mi lesz.

Legkevésbé az Alajost alakító színész.

Az egész teste görcsben volt, különös tekintettel az izmaira. Egy álló görcs volt a teste, izmok tekintetében. Az izmok össze

voltak húzódba idegi segítséggel, de erősen. Egyfeszít feszült minden feszes izma fesztelen. Így, ebben az állapotban rohant be a színpadra, és talán túl hirtelen?, talán túl nagy lendülettel? hajolt le és kapta fel a talán rosszul megmarkolt?, talán túlsúlyos (túl súlyos)? lavórt (binnen a másra nem hagyott mosott ruhával)... ezt mind nem tudni... de mindenesetre a derekában valami akkorát reccsent, hogy még a hátsó sorban az első szexuális élményeiket kóstolgtató kisiskolások is abba hagyták a gumicukorral való malackodást, Mel Gibson pedig olyat sikított, mint egy frissen megszórt malac, és hosszan ki is tartotta. Nem a lavórt (a nyugati színjátszás eszköztelenségében: lavrot, sőt lávröt), nem a lendületet, hanem a sikolyt (nyugati színjátszásban: siklyot, sikoályét).

Biza, zene volt a nézők fülének.

Az Alajost alakító színész szeme könnyben lábadt, miközben sikítása nyivogássá halkult, és két dolgot érzett: a) többet talán fel sem tud állni innen a földről, de jó itten, nem is olyan rossz itten, hm, hm, mert b) ez most nagyon jól sikerült. Mielőtt szétvágták a gerincét és apróra szecskázott darabokban kiszedegették a vérből, velőből a kiszakadt porckorongdarabkákat (hogy platinával pótolják), még el tudta olvasni a kedvező kritikákat, amitől kellemeset sóhajtván hátradőlt, mint a leégett hátú Tutajos levélírás után... és hát ordítani is kábé akkorát ordított. De mit számít ez már, és mit számít az is, hogy porckorongszérvvel játszott a vesegörcsöt?! Semmit, kérem, semmit.

Csak egy dolog számít: hogy *sikerült*.

IN MEMORIAM • TOMPOS KÁTYA (1983-2024)

Jászai Mari- és Junior Prima díjas színész, énekes. 2005-ben diplomázott a Színház- és Filmművészeti Egyetem musical szakán. Játzott a József Attila és a Bárka Színházban, 2008 és 2018 között volt a Nemzeti Színház társulatának tagja, majd szabadúszó lett. Tragikusan rövid pályafutása alatt több mint hatvan színpadi szerepben láthatta a közönség, tucatnyi filmben játszott, sikeres volt énekesnőként. Ritka daganatos betegségben szenvedett, a külföldi gyógykezeléshez szükséges anyagi támogatás egy nagy-szabású gálán összegyűlt ugyan, de a kór legyőzte a megpróbáltatásokat méltósággal viselő Tompos Kátyát.

Öröm volt vele dolgozni

Nagyszerű színész volt: tehetséges és szorgalmas, alázatos és öntudatos, fanyar humorú és érzelmes – tüneményes színpadi jelenség. Különleges személyiség, akire oda kellett figyelni, és akivel öröm volt dolgozni. A Johanna a máglyán és a Don Quijote előadásaimban játszott, és láthattam, miként teremti meg maga számára a figurát, miként veszi birtokba és tölti be szerepével a színpad terét. Hogyan vonja magára minden néző figyelmét, és hogyan válik – ha kell – a nagyobb egész részévé. Tíz évig volt a Nemzeti Színház művésze, 2014-ben ő kapta meg elsőként az évad legjobb színésznőjének járó, a társulat által megszavazott Szörényi Éva-díjat. 2018-ban a társulati lét biztonsága helyett a nehezebb utat, a szabadúszást választotta. Mindannyiunkat megdöbbenetett a betegségéről érkező hírek, majd a végző és felfoghatatlan tény, hogy negyvenegyévesen eltávozott közülünk.

Alakját, szerepeit, emlékét örökre őrizzük...

VIDNYÁNSZKY ATTILA

Fizessen elő a Magyar Konyha magazinra kedvezményes áron!

Éves előfizetés
7500 Ft

A lap, amitől
a szellem is
jóllakik

Előfizetőinknek 24% kedvezményt biztosítunk a lap árából az újságárusoknál vásárolt példányokhoz képest.

További részletek és előfizetés: www.magyarkonyhaonline.hu/elofizetes

Tel.: +36 30 895 6159, e-mail: elofizetes@magyarkonyhakiado.hu

KIÁLLÍTÁSOK

a kiállítások szerdától vasárnapig 10–18 óra között látogathatók | BGM

PETŐFI, SZÍNHÁZ

A VÁNDORSZÍNHÉZETTŐL A KÖSZÍNHÁZAKIG

Magyar nyelvű színháztörténet Petőfi korában, 1823–1849.

KULISSZÁK KÖZÖTT

AZ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁS a próbáktól a premierig a színházi alkotófolyamatot bemutatva vezeti végig a látogatót a magyar színháztörténet kiemelkedő pillanatain.

BÜCHNER A MAGYAR SZÍNHADON

IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS Danton halála, Leonce és Léna, Woyzeck – három dráma magyar nyelvű előadásai.

CSILLAGOK KÖZÖTT

A MARIONETT ÉS AZ ÁRNYJÁTÉK MESTEREI. Pillanatképek a 70 éves Astra Bábegyüttes életéből.

„SZÉP HÁZ, NAGY PARK KÖZEPÉN...”

BAJOR GIZI OTTHONA a budapesti művészvilág kedvelt találkozóhelyévé vált, az épület ma színháztörténeti múzeum.

PROGRAMOK

BALLA IGNÁC LEVELEZÉSE

IRODALMI NAGYKÖVETÜNK című kötet bemutatója Fried Ilonával, a kötet szerkesztőjével, Gajdó Tamás színháztörténéssel és Gidró Katalinnal színművésszel.

október 3. – 17 óra | a belépés díjtalan | BGM

ISTENGYERMEKSÉG

JÓKAI ANNA ÉLETMŰVÉNEK, a világról, életről, művészetről alkotott gondolatainak a megidézése. Előadják: Tallián Mariann és Lázár Balázs, zongorán közreműködik: Antal Gábor.

október 15. – 19 óra | Belépő: 1500 Ft | BGM

VILLAKONCERT

FARKAS BOGLÁRKA hegedűművész (Fischer Annie-ösztöndíjas) és **SOUHEI YAMAGAMI** zongoraművész estje.

október 16. – 15 óra | Belépő: 1500 Ft | BGM

„PINCÉTŐL A PADLÁSIG”

VILLASÉTA BAJOR GIZI EGYKORI OTTHONÁBAN, amelyben ma a diváról elnevezett múzeum működik. A közel ezer négyzetméternyi épület nagyközönség előtt eddig rejtett tereit fedezhetik fel programon részt vevők. (Figyelem: négy emelet, sok lépcsővel!)

október 18. – 19 óra | Belépő: 3000 Ft | BGM

Regisztráció szükséges: szebenyi.agnes@oszmi.hu

SZÍNHÉZSEK A KONYHÁBAN

SALY NOÉMI MŰVELŐDÉSTÖRTÉNÉS kifogyhatatlan a színészek konyhaművészetéről szóló történetiből. Újházi Ede húslevesétől Somogyi Erzsi pogácsáján át Fedák Sári gesztenyés tortájáig sokan terítékre kerülnek még.

október 30. – 15 óra | Belépő: 1500 Ft | BGM

Regisztráció szükséges: szebenyi.agnes@oszmi.hu

A múzeumi belépővel a Bajor Gizi Színházmúzeum állandó és időszakos tárlatai egyaránt megtekinthetők.

További információk és részletes program: www.oszmi.hu | facebook.com/oszmi

OSZMI: 1013 Budapest, Krisztina krt. 57. | BGM: 1124 Budapest, Stromfeld Aurél út 16.

TÁRSULATI DÍJAK

A 2023/24-as évadzáró társulati ülésén adták át a Nemzeti Színház saját díjait. Szörényi Éva-díjat vehetett át Szilágyi Ágota színművész, a Sinkovits Imre-díjat Schnell Ádám színművész kapta. A Szeleczy Zita-emlékgyűrű és a Farkas–Ratkó-díj Herczegh Péteré lett. Németh Antal-díjat kapott Kornya István, a Nemzeti Magazin főszerkesztője. A Kulissza-díjat hárman vehették át: Szigeti Gábor hangosító, Vida Gábor rendezőasszisztens és Kovács Bálint műszaki igazgató.

ÚTRA KEL A BÁNK BÁN

A Plovdivi Drámai Színházban, Bulgária egyik legnevesebb teátrumának Stage at a Crossroads elnevezésű programjában vendégszerepelt a Nemzeti Színház *Bánk bán* című előadása szeptember 18-án. Október 5-én Katona József darabja Aradon lesz látható, ahol a Nemzeti Színház visszatérő vendég: a társulat 2018-ban a *Körhinta* előadását játszotta az aradi színjátszás kezdetének 200. évfordulója alkalmából rendezett ünnepség keretében.

KÉSZÜL A „NAGYFÜGGÖNY”

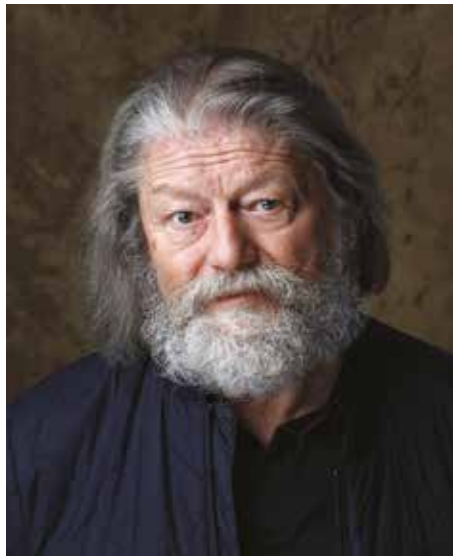
Kustán Melinda textiltervező iparművész 2019-ben kezdett dolgozni a Nemzeti Színház új „nagyfüggönyének” koncepcióján. Az életfát ábrázoló, 167 négyzetméteres textil 64 magyar tájegység motívumait felhasználva a Kárpát-medence számtalan pontján készítik. Különleges eseménynek adott otthont a színház június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján: a függönykészítés munkájába ezúttal a hivatásos hímzőasszonyok mellett a Nemzeti Színház művészei és dolgozói, valamint az érdeklődő vendégek is bekapcsolódhattak.

HEGEDŰS D. GÉZA A NEMZET SZÍNÉSZE

Hegedűs D. Gézát választották szeptember 3-án tagjaik közé a Nemzet Színészei a július 30-án elhunyt Király Levente helyére. Hegedűs D. Géza 1953. május 7-én született Ibrányban. Középiskolai tanulmányait a debreceni építészeti technikumban végezte. 1975-ben diplomázott a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, azóta a Vígszínház társulatának tagja. A Kossuth- és Jászai Mari-díjas, érdemes és kiváló művész csaknem 150 színpadi szereppel, 40 rendezéssel és több mint 70 film-, illetve tévéjáték-szereppel a háta mögött nemzedékének egyik legtöbbet játszó, legaktívabb művésze. 1987 óta tanít a Színház- és Filmművészeti Egyetemen, 1992-ben elvégezte a rendező szakot is, 2000-ben megszerezte a DLA fokozatot.

A MASZK Országos Színészegyesület elnöke, a Magyar Színházi Társaság elnökségének és a Nemzeti Előadó-művészeti Érdekegyeztető Tanácsnak (NEÉT) a tagja.

HÍREK

NYÁRI ELISMERÉSEK

A Magyar Színházak 36. Kisvárdai Fesztiválján a Kulturális és Innovációs Minisztérium díját a Nemzeti Színház és a beregszászi Kárpátaljai Megyei Drámai Színház közös produkciója, a *Háztűznésző* kapta. A darab főszereplője, Polyák Anita (a képen balról a második) pedig az ígéretes tehetségek számára alapított Teplánszky-díjban részesült Kisvárdán.

Szarvason a XIV. Magyar Teátrum Nyári Fesztiválon játszott *Egy, kettő, három – Az ibolya* előadásban nyújtott alakításáért a város „Ifjú Tehetség” különdíját László Rebeka egyetemi hallgató kapta, Bodrogi Gyulát pedig a Szarvasi Vízi Színház Örökös Tagjai közé választották.

BÚCSÚZUNK!

PATHÓ ISTVÁN (1935–2024)

89 éves korában, augusztus 23-án elhunyt Pathó István Jászai-díjas színművész, aki 1965-től 2000-ig volt a Nemzeti Színház társulatának tagja volt. Az 1935-ben Ökörítőfülpösön született művész

dolgozott Debrecenben, Egerben, Békéscsabán, Kecskeméten, majd harmincöt nemzeti év után 2010-es visszavonulásáig a Pesti Magyar Színházban szerepelt. Filmes, rádiós alakításai mellett olyan ismert filmekben és sorozatokban szinkronizált külföldi sztárokat, mint *A keresztapa*, *A három muskétás*, *A bárányok hallgatnak*, *a Doktor Zsivágó*, *a Pokoli torony* vagy *a Twin Peaks*.

MIHÁLYI GYŐZŐ (1954–2024)

Hetvenéves korában augusztus 27-én elhunyt Mihályi Győző Jászai Mari-díjas színművész. Az 1954-ben Tiszanánán született művész 1976-tól a kaposvári Csiky Gergely Színház társulatához szerződött, majd játszott Kecskeméten, Miskolcon, a Radnóti Színházban, 1991-től a József Attila Színházban szerepelt. A Nemzeti Színházban 1989

és 1991, illetve 1998 és 2000 között volt tag, majd a Pesti Magyar Színház művészeként dolgozott. Szinkronszínészként többek között Daniel Craig, Jean-Claude Van Damme, George Clooney magyar hangja is volt. A érdekvédelem egyik fontos harcosaként 2011-től a Színházi Dolgozók Szakszervezetének (SZIDOSZ) alelnökéeként, 2014–2024 között elnökeként tevékenykedett.

SZEPT. 27., OKT. 1., 9., 25. | HOBO

AZ UTCAZENÉSZ » Hobo legutolsó darabja: jelenetek a magyar könnyűzene történetéből Kiss Zoltán közreműködésével.

mikor? hol?

szepetember 27. – 19 óra • Kaszás Attila Terem
október 9. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT » „József Attila verseit úgy olvasom, mint a szent könyveket és néha, mintha a saját gondolataimat látnám leírva.”

mikor? hol?

október 1. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

HALJ MEG ÉS NAGY LESZEL » Rocktörténet és önéletrajz » az őszinteség álcájában.

mikor? hol?

október 25. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

OKT. 3., 4. | FORTE TÁRSULAT

TOLDI » Arany János klasszikusának fizikai színházi feldolgozása. A Forte Társulat előadása diákoknak.

mikor? hol?

október 3. – 14 óra • Kaszás Attila Terem
október 4. – 11 óra • Kaszás Attila Terem

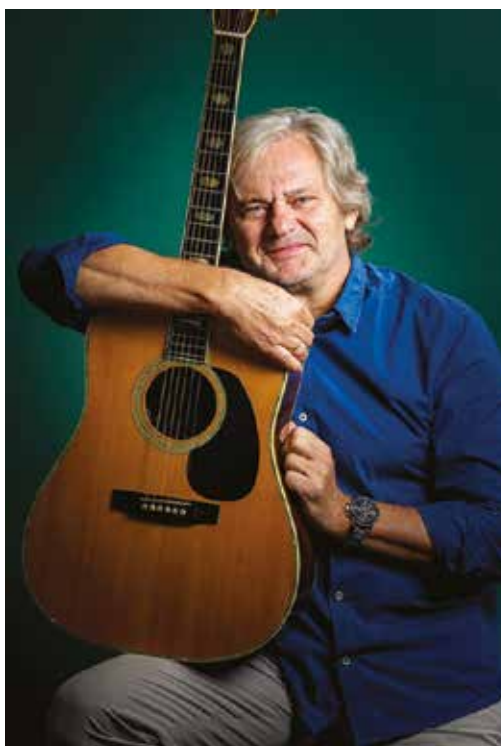

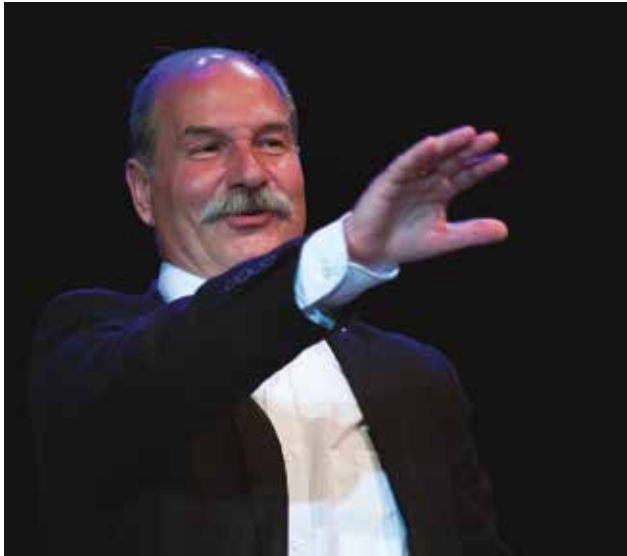
OKT. 3. | RZ63

RÁTÓTI ZOLTÁN-SZÓLÓKONCERT » Sülyi Péter és Müller Péter Sziámi dalszövegei Rátóti Zoltán zenéjével és előadásában. Egy nem kerek születésnap koncert.

mikor? hol?

október 3. – 19 óra 30 • Bajor Gizi Szalon

OKT. 6., 31. | BERECZ ANDRÁS-ESTEK

NAGY VEREKEDÉS » Mesék, háryádák az I. világháborúból, orosz hadifogságból, és a kollektivizálási megbojdulás idejéből.

mikor? hol?

október 6. – 19 óra • Kaszás Attila Terem

TEREMTÉS » A tenger hullámain partra sodort első leány, Luci Feri és a már megpihenni készülő Teremtő meséi.

mikor? hol?

október 31. – 19 óra • Gobbi Hilda Színpad

OKT. 8. | FEDÁK SÁRI

SZÜCS NELLI ESTJE » Fedák Sári volt „A” primadonna. Sztár Pest-től New Yorkig. Megjárta a siker csúcsait és a történelem poklát. Méltán ünnepelték, és méltatlanul félreállították.

mikor? hol?

október 8. – 19 óra • Bajor Gizi Szalon

1100 ÉVE EURÓPÁBAN, 20 ÉVE AZ UNIÓBAN

VENDÉGSZEREPLÉS » Az Európai Unió Tanácsának soros elnöksége jegyében „1100 éve Európában, 20 éve az Unióban” címmel országos kulturális programsorozat indult augusztusban. "Legyünk büszkék arra, hogy magyarok vagyunk, magyarnak születtünk, mert magyarnak lenni kiváltság, felelősség és küldetés is" – ennek a gondolatnak a jegyében indult útjára a programsorozat. Az országos kulturális rendezvénysorozatban a Nemzeti Színház októberben A helység kalapácsa előadásával vesz részt

mikor? hol?

A HELYSÉG KALAPÁCSA

október 4. – Szekszárd, Őszi Fesztivál

SZÍN VÁLTOZÁS

IFJÚSÁGI PROGRAMOK A NEMZETI SZÍNHÁZBAN

1. KÖLYÖKNAPOK A NEMZETIBEN

Ünnepkörökhöz kapcsolódóan egy-egy vasárnap délelőtt tartunk **ingyenes családi programokat**. Kolyoknapjainkon színházi műsorokat láthatnak és kézműves foglalkozásokon vehetnek részt az óvodás és kisiskolás gyermekek szüleikkel.

2. ADÁMOK ÉS ÉVÁK

Az országos mozgalomra várt **ADÁMOK ÉS ÉVÁK UNNEP**-én középiskolás színjátszó csoportok – minden évben új témát kapva – **munkájukat minden év januárjában színházi gálán mutatják be a Nemzeti Színház Nagyszínpadán**. A színré vitelre ajánlott művet/műveket mindig az évad elején, szeptemberben ismertetjük.

3. NEMZETISZÍNHÁZTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ

A négyfordulós vetélkedő során **négyfős, középiskolás csapatok mérik össze tárgyi tudásukat, kutatóképességüket, kreativitásukat**. Az első három forduló az interneten zajlik, a döntőre a színházban kerül sor. A vetélkedőt az évad során márciusban hirdetjük meg a színház honlapján.

4. SZÍNHÁZPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁSOK

Iskolai csoportoknak az előadás előtt a **színpadi mű befogadását, utána pedig a látottak mélyebb megértését segítő foglalkozást** tart színház- és drámapedagógusunk, akár az iskolában, akár a színházban.

5. RÁHANGOLÓ

Az előadás előtt a **produkció dramaturgja és/vagy rendezője** vagy színházpedagógusunk mintegy 40 perces bevezető beszélgetést tart az iskolai csoportnak. A ráhangoló után a diákok felkészültebben ülnek be az előadásra, felfigyelhetnek összefüggésekre és érdekes részletekre is. A programra legalább két héttel az előadás előtt kell jelentkezni.

6. PÁLYAORIENTÁCIÓS ÉPÜLETLÁTOGATÁS

A bő egyórás épületismertetés, kulisszajárás közben **színházunk többféle munkakörben dolgozó munkatársával találkozhatnak a diákok, akik örömmel mesélnek szakmájukról, az oda vezető útról**.

A fenti hat program mindegyikéről információ kérhető **Pintér Szilviától**, a Nemzeti Színház ifjúsági programfelelősétől, színházpedagógusától:
szilvia.pinter@nemzetiszinhas.hu

KULISSZAJÁRÁS

A csoportos iskolai színházlátogatások alkalmával, az előadás előtt nyílik rá lehetőség, de kérhetik külön programként is. Mintegy 30 perces **séta közben bemutatjuk a színház működését, a színpadokat, az öltözőket és egyéb „háttérérdekeségeket”** is. A programra legalább két héttel az előadás előtt kell jelentkezni!

Jelentkező: latogat@nemzetiszinhas.hu

KEDVEZMÉNYEK

CSALÁDI JEGY

Kedvezményunkkel a 18. életévüket még nem töltött gyerekeket nevelő családokat szeretnénk segíteni. **Ha egy szülő 18 év alatti gyermekének is jegyet vált egy előadásunkra, jegyenként 50% kedvezményt vehet igénybe.** (Kérjük, figyeljék az előadások melletti korhatárajánlásokat!)

CSOPORTOS DIÁKKEDVEZMÉNY - 40%

Játszóhelytől és szektortól függetlenül a kedvezmény mértéke 40%. **Igénybevételéhez legalább 20 fő és diákigazolvány szükséges.**

KÍSÉRŐJEGY - 200 Ft

A Nemzeti Színház saját előadásaira csoportot hozó kísérők számára minden 20 fő után 1 darab, ún. kísérőjegyet biztosítunk 200 Ft-ért.

EGYÉNI DIÁKJEGY - 30%

Játszóhelytől és szektortól függetlenül diákigazolvány felmutatása esetén érvényes a 30%-os kedvezmény. **Egy előadásra egy igazolvánnyal egy jegyet lehet vásárolni.** Munkatársunk kérni fogja a diákigazolvány felmutatását és ellenőrizheti annak érvényességét.

EGYÉNI PEDAGÓGUS JEGY - 40%

Játszóhelytől és szektortól függetlenül a kedvezmény mértéke 40%. **Munkatársunk kémi fogja a pedagógusigazolvány felmutatását.** Egy igazolvánnyal egy előadásra két jegy vásárolható.

LAST MINUTE DIÁKJEGY - 500 Ft

A kedvezmény játszóhelytől és szektortól függetlenül **érvényes diákigazolvány felmutatásával vehető igénybe, a színház jegypénztárában, az előadás megkezdése előtt egy órával.** A megmaradt jegyek ára egységesen 500 Ft. Egy igazolvánnyal egy jegyet lehet vásárolni.

AJÁNLOTT ELŐADÁSOK

Óvoda, általános iskola alsó tagozat: Leander és Lenszirom • **Általános iskola felső tagozat:** Egni csillagok | János vitéz
Középiskola: A helység kalapácsa | A Mester és Margarita | A kaukázusi krétakör | A revizor | Bánk bán | Csiksomlyói passió

A Nemzeti Színház iskoláknak szóló programjaira az iskola@nemzetiszinhas.hu e-mail címen lehet jelentkezni. Munkatársunk minden kérdést, időpontot, részletet egyeztet az érdeklődőkkel!

VÁLTSON BÉRLETET A 2024/2025-ÖS ÉVADRA IS!

Válasszon szabadbérleteink közül! Ön választhatja ki az előadást, a helyszínt, a helyet és az időpontot is! Szabadbérleteinkben nagyszínpadi és stúdiósínpados előadásokat tetszése szerint választhat. Bérleteinket kedvező áron, a napi jegyárnál átlagosan 25%-kal olcsóbban vásárolhatja meg.

SZABADBÉRLETEK

A bérletek a Nemzeti Színház saját előadásaira használhatók fel, jegyár kategóriáktól függetlenül, a szabad helyek függvényében

JÁSZAI MARI bérlet, 4 szabadjegyet tartalmaz

9 900 Ft

FEDÁK SÁRI bérlet, 3 szabadjegyet tartalmaz

7 900 Ft

DIÁKBÉRLETEK

Bármely, repertoáron lévő nagyszínpadi és stúdiósínpados előadásra érvényesek

BUBIK ISTVÁN diákbérlet, 4 szabadjegyet tartalmaz

6 000 Ft

LATINOVITS ZOLTÁN diákbérlet, 3 szabadjegyet tartalmaz

4 500 Ft

VÁLASZTHATÓ ELŐADÁSOK LISTÁJA

NAGYSZÍNPAD

Szarka Tamás: **ESTHAJNAL** • Jan Fabre: **A VÉR** • Oscar Wilde: **SALOME** • Eugene Labiche- Mark Michel: **OLASZ SZALMAKALAP** • Kirill Fokin: **KING LEAR SHOW** • Katona József: **BÁNK BÁN** • William Shakespeare: **RÓMEÓ ÉS JÚLIA** • Molière: **DON JUAN** • Józsa Péter Pál: **AGÓN** • Mihail Bulgakov: **A MESTER ÉS MARGARITA** • **CSÍKSOMLYÓI PASSIÓ** • Vörösmarty Mihály: **CSONGOR ÉS TÜNDE** • Gárdonyi Géza – Zalán Tibor: **EGRI CSILLAGOK** • Petőfi Sándor: **JÁNOS VITÉZ** • Sarkadi – Fábri – Nádasy – Vincze: **KÖRHINTA** • **TIZENHÁROM ALMAFA** - Wass Albert művei és korabeli dokumentumszövegek alapján • Tamási Áron: **VITÉZ LÉLEK**

STÚDIÓSÍNPADOK

Molnár Ferenc: **LILIAM** • Vecsei H. Miklós és a QJÚB: **ÁZOTT HAJÁBAN HÉT HALOTT BOGÁR RAGYOG** • Molnár Ferenc: **EGY, KETTŐ, HÁROM – AZ IBOLYA** • Nyikolaj Gogol: **A REVIZOR** • Sík Sándor: **ISTVÁN KIRÁLY** • Tamási Áron: **TÜNDÖKLŐ JEROMOS** • Bertolt Brecht: **KURÁZSI MAMA** • Bertolt Brecht: **A KAUKÁZUSI KRÉTAKÖR** • Hubay Miklós: **ŐK TUDJÁK MI A SZERELEM** • Lukácsy György: **HAZATÉRÉS** • Georg Büchner: **WOYZECK** • Euripidész: **BAKKHÁNSNŐK** • Földes László Hobo: **AZ UTCAZENÉSZ** • Petőfi Sándor: **A HELYSÉG KALAPÁCSA** • Nyikolaj Gogol: **HÁZTŰZNÉZŐ** • Szabó Magda: **AZ AJTÓ** • Székely János: **CALIGULA HELYTARTÓJA** • Anton Csehov: **EGYFELVONÁSOS KOMÉDIÁK** • Szergej Medvegyev: **FODRÁSNŐ** • Földes László Hobo: **HALJ MEG ÉS NAGY LESZEL** • Szilágyi Andor: **LEÁNDER ÉS LENSZIROM** • Örkény István: **MACSKAJÁTÉK** • Örkény István: **TÓTÉK** • Földes László Hobo: **TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT** • Berecz András **ÖNÁLLÓ ESTJEI** • Szűcs Nelli önálló estje: **FEDÁK SÁRI**

- » A bérletek a stúdiósínpadokon nem helyreszólóak, a helyfoglalás az érkezés sorrendjében történik!
- » A bérletek nem érvényesek a premierekre és egyes vendégelőadásokra.
- » A bérletek a 2024/25-ös évadban érvényesek, beváltásuk a 2024/25-ös évad utolsó előadásáig lehetséges.
- » A bérletek automatikus belépésre nem jogosítanak, minden esetben jegyre kell váltani személyesen vagy online, bővebb információ és segítség a Nemzeti Színház jegypénztárában kérhető.
- » Diákbérlet vásárlása csak személyesen a jegypénztárban lehetséges, diákigazolvány bemutatásával!
- » A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

HAVI MŰSOR

Nagyszínpad	24 K	19:00	King Lear Show Shakespeare Lear király című műve nyomán írta Kirill Fokin
Kaszás Attila Terem	24 K	19:30	Egyfelvonásos komédiák Anton Csehov
Nagyszínpad	25 Sze	19:00	King Lear Show Shakespeare Lear király című műve nyomán írta Kirill Fokin
Gobbi Hilda Színpad	26 Cs	15:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor
Nagyszínpad	27 P	15:00	Csongor és Tünde Vörösmarty Mihály
Kaszás Attila Terem	27 P	19:00	Az utcazenész Földes László Hobo estje
Gobbi Hilda Színpad	29 V	15:00	Egy, kettő, három – Az ibolya Molnár Ferenc
Nagyszínpad	30 H	15:00	János vitéz Petőfi Sándor
Gobbi Hilda Színpad	30 H	19:00	Egy, kettő, három – Az ibolya Molnár Ferenc
OKTÓBER			
Nagyszínpad	1 K	11:00	János vitéz Petőfi Sándor
Kaszás Attila Terem	1 K	19:00	Tudod, hogy nincs bocsánat Földes László Hobo önálló estje
Nagyszínpad	2 Sze	15:00	Körhinta Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádaszy László – Zs. Vincze Zsuzsanna
Kaszás Attila Terem	2 Sze	19:00	Háztűznéző Nyikolaj Gogol
Nagyszínpad	3 Cs	15:00	Körhinta Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádaszy László – Zs. Vincze Zsuzsanna
Gobbi Hilda Színpad	3 Cs	19:00	Macs kajáték Örkény István
Kaszás Attila Terem	3 Cs	14:00	Toldi Arany János I a Forte Társulat vendégelőadása
Bajor Gizi Szalon	3 Cs	19:30	RZ-63 Rátóti Zoltán szólókoncertje
Kaszás Attila Terem	4 P	11:00	Toldi Arany János I a Forte Társulat vendégelőadása
Gobbi Hilda Színpad	6 V	17:00	Az öngyilkos Nyikolaj Erdman
Kaszás Attila Terem	6 V	19:00	A nagy verekedés Berecz András önálló estje
Gobbi Hilda Színpad	7 H	19:00	Az öngyilkos Nyikolaj Erdman
Nagyszínpad	8 K	18:00	Bánk bán Katona József
Bajor Gizi Szalon	8 K	19:00	Fedák Sári Szűcs Nelli önálló estje
Nagyszínpad	9 Sze	18:00	Bánk bán Katona József
Gobbi Hilda Színpad	9 Sze	19:00	Az utcazenész Földes László Hobo estje
Gobbi Hilda Színpad	10 Cs	19:00	Egy, kettő, három - Az ibolya Molnár Ferenc
Nagyszínpad	12 Szo	19:00	Esthajnal Szarka Tamás PREMIER
Nagyszínpad	13 V	17:00	Esthajnal Szarka Tamás
Nagyszínpad	14 H	19:00	Esthajnal Szarka Tamás
Gobbi Hilda Színpad	14 H	15:00	A helység kalapácsa Petőfi Sándor

Az Egri csillagok, a Tudod, hogy nincs bocsánat 12, a Bánk bán, a Fodrásztnő 14 éven felülieknek ajánlott!
Kísérőrendezvényeinkről a 48–49. oldalon tájékozódhatnak. | A műsorváltoztatás jogát a színház fenntartja!

2024. SZEPTEMBER - OKTÓBER

Nagyszínpad	15 K	19:00	Esthajnal Szarka Tamás
Nagyszínpad	16 Sze	19:00	Tóték Örkény István
Nagyszínpad	17 Cs	15:00	Csongor és Tünde Vörösmarty Mihály
Nagyszínpad	18 P	19:00	King Lear Show Shakespeare Lear király című műve nyomán írta Kirill Fokin
Nagyszínpad	19 Szo	15:00	King Lear Show Shakespeare Lear király című műve nyomán írta Kirill Fokin
Nagyszínpad	20 V	15:00	János vitéz Petőfi Sándor
Nagyszínpad	20 V	19:00	A revizor Nyikolaj Gogol
Nagyszínpad	21 H	11:00	János vitéz Petőfi Sándor
Gobbi Hilda Színpad	21 H	19:00	Macskajáték Örkény István
Gobbi Hilda Színpad	22 K	19:00	Fodrásznő Szergej Medvegyev
Gobbi Hilda Színpad	25 P	19:00	Halj meg és nagy leszél! Földes László Hobo önálló estje
Nagyszínpad	26 Szo	11:00	Egri csillagok Gárdonyi Géza – Zalán Tibor
Nagyszínpad	27 V	15:00	Egri csillagok Gárdonyi Géza – Zalán Tibor
Nagyszínpad	29 K	19:00	Körhinta Sarkadi Imre – Fábri Zoltán – Nádasy László – Zs. Vincze Zsuzsanna
Gobbi Hilda Színpad	29 K	15:00	István király Sík Sándor
Gobbi Hilda Színpad	30 Sze	19:00	István király Sík Sándor
Gobbi Hilda Színpad	31 Cs	19:00	Teremtés Berecz András estje

Trill Zsolt, Szűcs Nelli,
Kristján Attila, Tóth László
a Fodrásznő című előadásban
| fotó: Eöri Szabó Zsolt

KÉPMÁS

MAGAZIN | nőknek és férfiaknak

OLVASNIVALÓ EGY ÉVRE,
ÉRTÉKEK EGY ÉLETRE

INSPIRÁLÓ INTERJÚK ÉS TÖRTÉNETEK

HITELES ÍRÁSOK AZ ÉLETRŐL

LÉLEKTAN A HÉTKÖZNAPOKBAN

KULTURÁLIS TARTALMAK

SZAKÉRTŐI TANÁCSOK

Éves előfizetés -
10 lapszám: 12 480 Ft

Előfizetéssel 15%-al kedvezőbb áron jut hozzá az egyes lapszámokhoz: egy lapszám átlagára így 1 480 Ft helyett 1 248 Ft.

ELŐFIZETÉS ITT:

kepmas.hu/elofizetes • elofizetes@kepmas.hu • 06-1 365-1414

Szarka Tamás

ESTHAJNAL

Rendező: Vidnyánszky Attila

Jan Fabre

VÉR VAGYOK

Rendező: Jan Fabre

Vecsei H. Miklós és a QJÚB

ÁZOTT HAJÁBAN HÉT HALOTT BOGÁR RAGYOG

Radnóti és Fanni belső világa

Rendező: Vecsei H. Miklós

Oscar Wilde

SALOME

Rendező: Diana Dobrevá

Eugene Labiche – Marc-Michel

OLASZ SZALMAKALAP

Rendező: Silviu Purcărete

Molnár Ferenc

LILIOM

Rendező: Fejes Szabolcs e.h.

Marx Károly

A TŐKE

Rendező: Vidnyánszky Attila

A Nemzeti Magazin
az interneten:
www.nemzetisinhaz.hu

Jelenet a King Lear Show című előadásból | fotó: Ilovsky Béla

ŐSBEMUTATÓ | Szarka Tamás: **ESTHAJNAL (CIGÁNYBALLADA)**

OKTÓBERI ELŐADÁSOK | Petőfi: **JÁNOS VITÉZ** | Hobo: **TUDOD, HOGY NINCS BOCSÁNAT** | Sarkadi – Fábri – Nádasy – Zs. Vincze: **KÖRHINTA** | Gogol: **HÁZTŰZNÉZŐ** | Örkény: **MACSKAJÁTÉK** | Arany: **TOLDI** | Rátóti Zoltán szólókoncertje: **RZ-63** | Nyikolaj Erdman: **AZ ÖNGYILKOS** | Berecz András önálló estje: **A NAGY VEREKEDÉS** | Szűcs Nelli önálló estje: **FEDÁK SÁRI** | Katona: **BÁNK BÁN** | Hobo: **AZ UTCAZENÉSZ** | Molnár: **EGY, KETTŐ, HÁROM – AZ IBOLYA** | Petőfi: **A HELYSÉG KALAPÁCSA** | Örkény: **TÓTÉK** | Vörösmarty: **CSONGOR ÉS TÜNDE** | Kirill Fokin: **KING LEAR SHOW** | Gogol: **A REVIZOR** | Medvegyev: **FODRÁSNŐ** | Hobo: **HALJ MEG ÉS NAGY LESZEL** | Gárdonyi – Zalán: **EGRI CSILLAGOK** | Sík Sándor: **ISTVÁN KIRÁLY** | Berecz András önálló estje: **TEREMTÉS**